

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A lovak megbecsüléséről.

Jelige: Ki a serény lovat sarkan-
tyuzza cigány kézre szánja.

Közmondás.

A m. kir. csendőrségnél a lovasok teljesen felszerelt és kiidomított hátszlóval a kincstár által láttatnak el.

Valamint a katonaságnál a legdrágább fegyvernem a lovasság, akként a csendőrségnél is a lovasság jóval többbe kerül a gyalogosnál. Ezt a különbözetet a drágább ruha, felszerelés, elhelyezés, a ló beszerzése, idomítása, eltartása és a magasabb átalányok okozzák.

A lóanyagok szolgálatképes állapotban való fenntartása már normális viszonyok közt is sok pénzébe kerül az államkincstárnak, háború után pedig a kiadások minden valószínűség szerint emelkedni fognak, mert a háború folyamata alatt sok ló pusztulván el, a kereslet nagyobb lesz a kínálatnál, mely körülményt a termelő nem fog késni a maga előnyére kihasználni.

Az államkincstár érdekeinek megóvása minden arra hivatott tényezőnek kötelességévé teszi, a lóanyagot kímélni és minden lehetőt megtenni, hogy a kincstári lovak minél hosszabb ideig szolgálatképes állapotban megtartassanak.

A lovaknak időelőtti elhasználása két okra vezethető vissza és pedig:

1. olyanokra, melyek a legénység személyén kívül fekszenek és a csendőrségi szolgálat sajátlagos voltában gyökeredznek, mint pl.: betegségek, ragály, fertőzés, nehéz terep, kedvezőtlen talaj és időjárási viszonyok, megerőltetett szolgálat stb. és

2. olyanokra, melyek hozzáértő kezelés, elővigyázat és helyes bánásmód mellett elkerülhetők volnának, midőn tehát a lovas, vagy az ellenőrzés és befolyásolás elmulasztása miatt, ennek előjárói a hibások.

Nagyon sokfélék azok az okok, melyek a lónak idő előtti indokolatlan elpusztulását vagy szolgálatképtelenségét eredményezik és ezeket nagyon bajos rendszerbe összefoglalni, de a legtöbb baj hozzáértő kezelés, helyes bánásmód és vigyázat mellett megelőzhető, vagy legalább következményeiben csökkenthető lenne.

A ló eredete mint e földön élő többi lényeké a multnak homályába vész-el.

Erre is elmondhatjuk Tárkányi költőnkkel:

Kimérte az Isten a tudás határát,
Es elfödte előttünk szentséges titkait.

A föld különféle rétegeiben található csontmaradványokból ítélve, a ló legősibb formája a harmadkorban, a kréta és jura rétegében élt.

A ló eredetileg vad állapotban élt, melynek husát eleink táplálkozásra használták, ami abból következtethető, hogy a ló csontmaradványait fellelhetjük úgy az ősember barlangjában, mint a czölöpökön éltek tanyáján. Később minden valószínűség szerint vad állapotukból kivévén őket, megszelidítették és házivá tették.

A háziállatok és így a ló szelidítésének is, már történelmi nyomaira lehet akadni az Ázsiából vándorutra kelt legrégebb népek: nevezetesen a mongol eredetű kínaiak írásos történetében, hol mondva van, hogy Krisztus urunk előtt 3468 évvel a házi állatok szelidített állapotban már ismeretesek voltak s Kr. e. 2698 évvel a lovakat harczi szekerekben hadjáratban is használták, a szintén lovakon harcoló ellenséggel szemben.

Valószínűleg számos mai nép is több ezer évvel ezelőtt megszelidítette a lovat; de ezen állatnak az egész földtekén való elterjedése az őskori népvándorlásnak köszönhető, amennyiben tény, hogy a népvándorlások korában, majdnem kivétel nélkül lovas népekkel találkozunk. — Az asyriai népek legrégebb emlékeiből következtetve bizonyos, hogy a ló náluk is szelidített állapotban Kr. e. legalább 2500 évvel ismeretes volt. Történelmi tény továbbá az is, hogy Egyiptomban Kr. e. 1600 évvel harczi szekereken küzdöttek s tudva van, hogy Kr. e. 1388-ban az egyiptomi állandó hadsereg 24.000 lovasból, és 27.000 hadi szekérből állott.

A phöniciáiak, izraeliták, perzsák és görögök Kr. e. legalább ezer évvel birtokában voltak a szelidített lónak, a régi gallok, germánok és indusok már Kr. e. 1500 évvel lovakat áldoztak istenüknek; a rómaiak szintén legalább 1000 évvel Kr. e. ismerték a szelid lovat, a skytak, hunok és magyarok pedig, mint oly népek ismeretesek e történelemből, melyek jóval több mint ezer éve vannak a szelid ló birtokában.

Mindezekből kétségtelen, hogy a legtöbb nép, mikor a történelmi időbe lepett, a lónak már birtokában volt

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

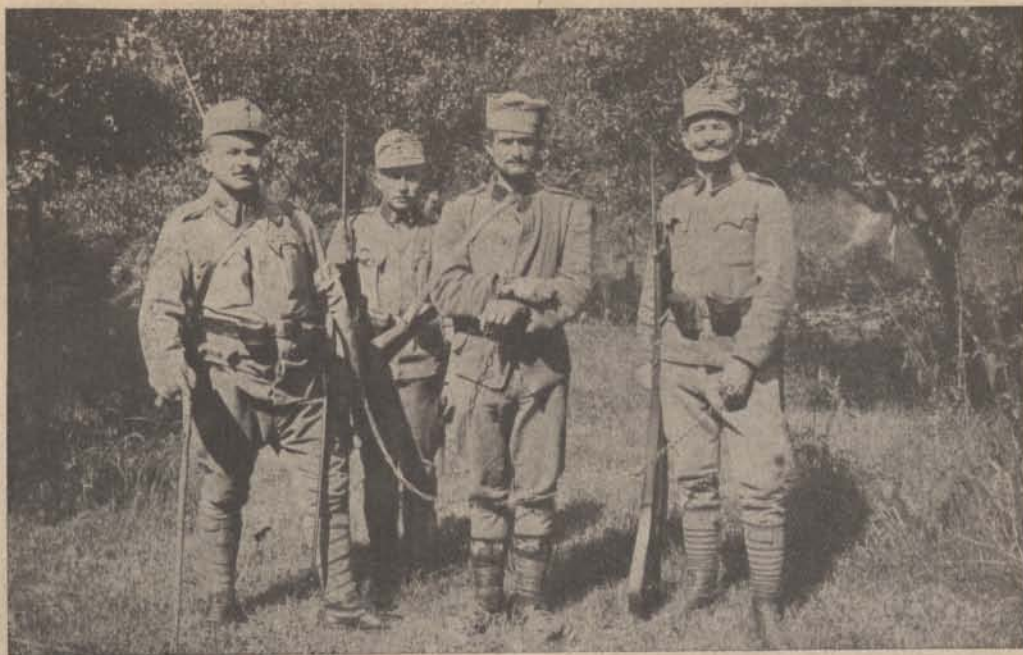
MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA
STOWASSER J. cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontónáz-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

Egy komitácsi elfogása.

Mindenható megkönyörült rajta és újból így szóla hozzája:

«Légy nyugodt, kétszeres áldásban részesítelek a többi halandókkal szemben.»

Az arab meghálálta az Ur kegyét és kivonult a pusztába azon biztos hitben, hogy nem lesz elhagyatva.

Végigvonult a köves ország határán, de nem talált semmit. Aztán tovább folytatta útját az ország belsejébe a pusztaságba és ime, ennek kellős közepén egy zöldelő oázisra bukkant, melyen egy csorda teve és egy falka ló legelészett. Örömpesve vette tulajdonába Isten eme áldását és gondosan ápolta azokat, mert azok voltak az Isten legdrágább ajándéka.

Az arab azt tartja, hogy erről a darab földről származnak a világ összes lovai.

Az arab megbecsüli a lovát és akárcsak a régi időkben, úgy ma is az ujonnan ellett csikókat anyakönyvezik, hogy származásuk tisztaságát kimutatni képesek legyenek. Minden csikó származását és nevét táblácskákra felírták és ezeket gondosan megőrizték.

Az arab szeretetét lova iránt leirni alig lehet.

Saját kezeivel eteti; vele alszik, magához szoktatja s annyira összeforrt vele, hogy a ló az ő egyéniségének egy részét képezi. Lovának bántalmazását vagy az azt ért vereséget csak úgy érzi, mintha a sérelem vagy szégyen őt érte volna és képes lováért akár halálba is menni, mint a jó pásztor, ki akárhányszor a nyáját megtámadott fenevadakkal felvett küzdelemben elvérzik.

Ebből sok, nagyon sok tanulságot vonhat le magának a lovas ember, megtanulhatja, hogy a ló gondolkodó lény, mely hálás a vele tett jóért, mely megismeri és megérti azt, ki vele foglalkozik.

A lovat azonban nemcsak szeretni, hanem *gondozni* és ha arra rászorul, *ápolni* is kell.

Hogy a lovat mikép kell gondozni az meg van írva a «Lóügyi szabályzat» II. szakaszában. Erre minden lovascsendőr ki van oktattva.

A katonaság a lovak gondozását illetőleg mindenesetre kedvezőbb helyzetben van, mint a csendőrség, mert ott lóhoz értő, kiképzett katonák ápolják a lovakat, kiket ha rosszul végzik a dolgukat, fegyelmileg büntetni vagy a körülményekhez képest bírói eljárás alá lehet vonni.

Emellett megvan a felügyelet és az ellenőrzés is.

A csendőrségnél a lovak ápolását béres-lovaszok végzik, de ezek között lelkiismeretes és a dolgát értő még rendes viszonyok közt is vajmi kevés akad. A hanyag vagy rossz cselédet nem lehet büntetni, legfeljebb elbocsátani, de evvel sincs sok segítve, mert jobb ritkán akad.

Ily körülmények közt a ló gondozását maga a lovasa kénytelen végezni vagy erre legalább szoroson felügyelni, és ezt az, ki a lovát szereti, meg is teszi, nemcsak szolgálatban, hanem az őrzállomáson is és nem bizza azt a lovaszra, hanem úgy gondoskodik lováról, mint önmagáról, annyival is inkább, mert a ló állapotáért elsősorban ő a felelős.

Sok ló megromlik azért, mert azt többen lovagolják, köztük gyenge lovasok is. A ló sok kézen menvén át, könnyen romlik vagy rossz szokásokat vesz fel.

A ló könnyen elromlik, ha vele játszanak, azt ingerlik; meg nem felelő bánásmód által könnyen elmakacsodik, félénkké, rosszindulatúvá vagy csökönyössé válik.

(Vége köv.)

Kastélyok a háborúban.

A háború sok mindent megváltoztat. Az európai uralkodó családok hercegeinek és egyes főuri kiválóságoknak kastélyai és palotái hatalmas változáson mentek át. Az előkelő és fénytől ragyogó szalonokban, a hol a békés időkben fényes mulatságok, fogadások, bállok stb. zajlottak le, most hosszú sorokban fehér betegágyak állanak és sebesült katonák nyögése és sohajtozása veri föl a különben siri csöndet. Erről elmélkedik egyik utóbbi számában a londoni «Windsor Magazine» című újság is és a nagy átalakulásról a következőkben számol be:

Amerre csak néz az ember, Madridtól Moszkváig, Törökországtól a Tiberisig — mindenütt egyformán hasonló átalakulást lehet látni. A rivalizáló vatikáni és kvirináli udvarok valósággal versenyeznek egymással a hadi jótékonyág és a sebesült és betegápolás gyakorlásában. Elena királyné a kvirináli kastély egyik szárnyában hadikórházat rendeztetett be és ott mint vöröskeresztes ápolónővér maga ápolja legbuzgóbban a sebesülteket.

A mantuai, veronai és monzai királyi kastélyok is hadikórházakká alakították át. Margit anyakirályné a Via Veneton levő palotáját saját költségén rendeztette be kórháznak; a pápa pedig a VIII. Orbán pápa által építtetett s a Castel Gandolfo mellett fekvő mesés nyaralóját ajánlotta fel ugyancsak kórházi czelokra az olasz hadügyminisztériumnak.

A párisi Elysee-palota szalonjában, a hol egykor Napoleon trónralépési nyilatkozatát és kiáltványát aláírta, most madame Poincaré és madame Curie buzgólkodnak a betegek körül s itt értesíti Curie asszony az elnököt azokról az érdekes rádium-kísérletekről, a miket a Pantin-kórházban folytat. Az elnöké az elnöke az Union des Femmes de France egyesületnek is, a melynek hivatása az, hogy otthont teremtsen és megélhetéséről gondoskodik a midinetteeknek és varrónőknek, a kik a trónfosztott divat miatt kenyér nélkül maradtak. Az elnöké szobái egyébként állandóan telvék előkelő dámákkal, a kik most mind szorgalmasan dolgoznak, szabnak, varrnak, kötnek és horgolnak a hazáért és értük is küzdő katonáknak és otthonmaradt családtagjainak.

A legnagyobb átalakulás észlelhető azonban Oroszországban. A czári udvar azelőtti fénye és pompája most teljesen eltűnt s a czárné és leányai az irgalmas nővérek uniformisában ott sürgölődnek-forgolódnak a

Carskoje-Zeló kastélyban berendezett kórház sebesülteinek betegágyai körül. Még a Neva partján fekvő híres pétervári télipalota is hadikórházzá alakult és most ezer beteg katonát ápolnak benne. Hasonló a helyzet a czári udvar tagjainak összes palotáiban és kastélyaiban, a melyek mind hadikórház czéljaira szolgálnak.

A legérdekesebb természetesen a Carskoje-Zeloi kastély, a hol maga a czárné dirigál és a hol ő és leányai naponta reggel 6 órától kezdve mint betegápolók működnek s nem restelnek a katonákra új kötések felrakni vagy műtételnél az orvosoknak segíteni.

A szerb sebesültek a Korfuban levő Achilleion császári villában ápolatnak.

A szófiai királyi palota egyik részét is kórházzá alakították át. Eleonora a bolgárok királynéja, maga is szorgalmas ápolója a sebesülteknek s rendszer napi vendége a bolgár főváros többi kórházainak is, a hol buzdítja, vigasztalja a háború sebesültjeit s ajándékokkal is kedveskedik nekik.

A belga király most egy flandriai kisebb kastélyban lakik. Úgy a királyné, mint a király is minden idejüket a belga harcosoknak szentelik s buzdítják, bátorítják őket, sőt sokat segíyeznek anyagilag is. A brüsszeli királyi palotában azonban német sebesülteket ápolnak és német ápolónőkkel van tele a belga király fényes palotája. A londoni Buckingham palotában azonban nincs semmi változás, ott most is olyan az élet, mint volt azelőtt. Egyszerűen azért, mert Angliában nem volt szükség eddig arra, hogy a királyi család palotáiból is lazaretteket csináljanak.

Szóval Anglia legkevésbé vette ki részét a háború rettenetes borzalmaiból s a vérvesztést ráhagyta szövetségeseire, ő maga ellenben kalmárkodott s hasznot igyekezett húzni a világrengésből. Ám azért Londonban és Angliában is minden a háborús idők jegyében mozog s a király és királyi család tagjai is érdeklődéssel fordulnak a hadsereg és a háború menete felé, főleg most, mikor már ütött az óra, a mikor Angliának ki kell állni a tettek mezejére s tényleg harczba kell szállnia az ellenséggel.

Így könnyen megeshetik, hogy csakhamar Anglia is nem várt metamorfozison megy át s kastélyok és középületek ott is kórházakká alakulnak, hogy legyen hol elhelyezni a francia harcztérről érkező angol sebesülteket. Németországról és mirőlünk nem emlékeznek meg a «Windsor Magazine», mintha röstellené, hogy a háborús egészségügyi szolgálat Német- és Magyarországon, valamint Ausztriában is, ennek a világháborúnak legszebb, legfényesebb és soha el nem homályosuló dala, a melyből az uralkodóház tagjaival az élén az egész társadalom önfeláldozó módon vette ki részét.

KÉPEINKHEZ.

Egy komitációs elfogása.

Még az 1915. évi őszi hadjárat alatt maradt vissza a folyton hátráló szerb hadseregből Stanislaw Dimitrievic volt szerb hadnagy és valóságos komitációsá fejlőd-

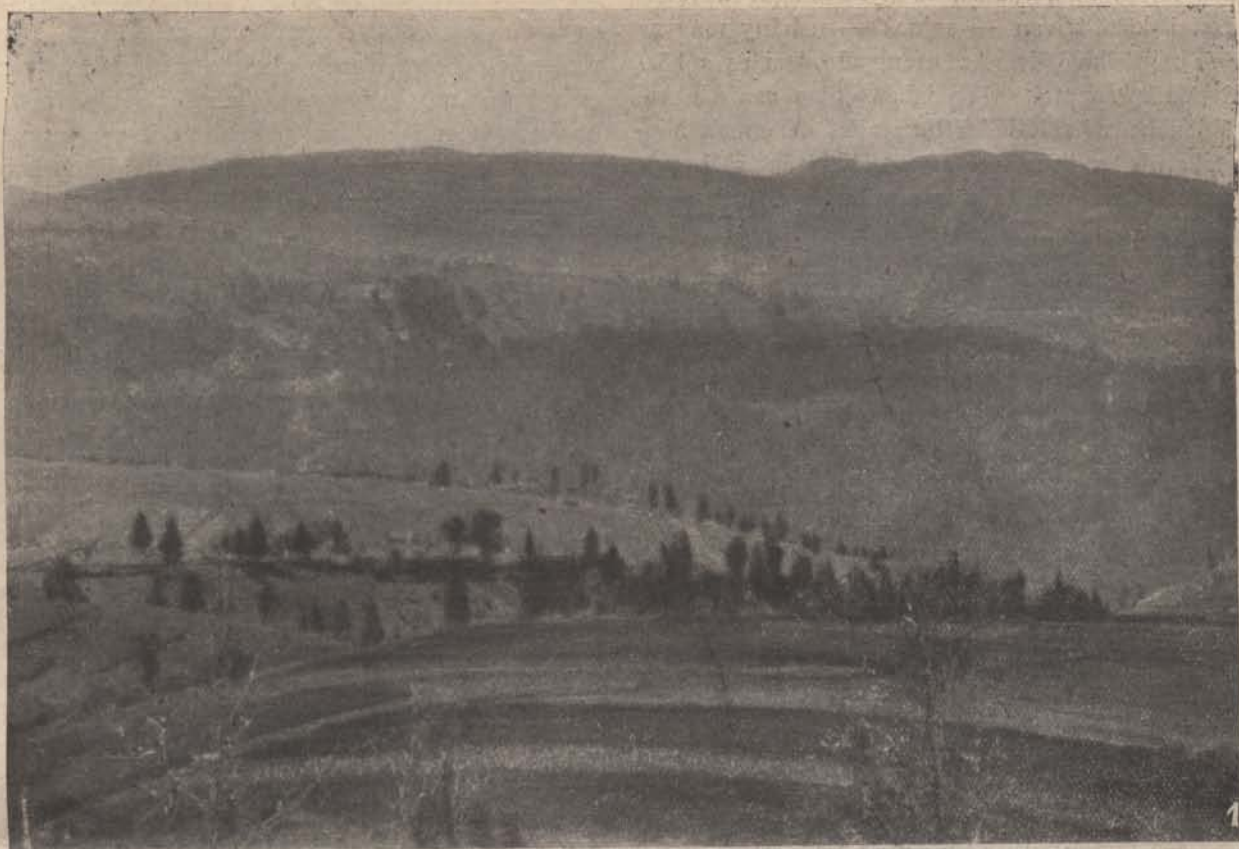
Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zenekadémia házi hangszerkészítője ::
 legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfuvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserélése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

Az olasz háború szinteréről. — A Monte-Barco, Monte-Cenigo és Corbin erőd. — Az albardó-rotzói fensik.

vén, mint üldözött vad ott bolyongott azóta az aranyelováczi hegyekben, miközben teljes fegyverzetének birtokában lévén, több rablást és gyilkosságot követett el. Áldozatai között van — sajnos — néhány magyar csendőr és népfelkelő is. Az aranyelováczi és a környékbeli hadtápcsapatok több ízben egész századokkal vették üldözőbe a sötétlelkű haramiát, de ennek mindenkor sikerült megmenekülni az üldözők elől úgy, hogy szinte általánossá vált az a vélemény, hogy élve nem is fog kézre kerülni soha.

A többszöri üldözés közt egyik bajtársunk: Borógyi György őrmester is megpróbálkozott a haramia elfogásával s az ő ügyes, elszánt és bátor magatartásának köszönhető, hogy hosszas és izgalmas hajsza után sikerült elfognia a veszedelmes rablót. Az egyidejűleg közzölt kép Radenich György cs. és kir. huszár főhadnagy úr szívésségéből került hozzánk és azt a jelenetet illusztrálja, a mint Borógyi őrmester, csendőrtársaival a mladenováczi pályaudvar-parancsnokság elé vezeti az elvadult komitácsit.

Borógyi őrmesternek férfias bátorsággal és ügyességgel párosult szívós kitartással elért eme szép eredményéhez őszintén gratulálunk.

Az olasz háború szinterei.

Az olaszokkal vívott háborúnk, az évforduló alkalmából lefolytatott offenzívánk után, ismét a védelmi harc jellegét vette fel. És pedig nemcsak az eddig is védelmi harc jellegével bíró doberdói, monfalconei stb. részeken, hanem az egyidejűleg közreadott képeken látható dél-tiroli vidékeken is, a hol taktikai okokból az elfoglalt terület egy részéről vissza kellett vonni előretolt csapatainkat. Az itt elfoglalt erődök és ütegerődök nagyrésze azonban még mindig birtokunkban vannak s a csapatok helylyel-közzel való visszavonása csupán a harczvonal védelmi helyzetének előnyösebb kiigazítása okából történt.

A harczterei rövid napi jelentésekből következtetve — bár az olaszok nagy erőket vetettek itt harczba, hogy offenzívánkat megállithassák — a harczok csak helyi jellegűeknek mondhatók és mérsékelt határok között is folynak, ami közben az utólag felvett védelmi vonalat nemcsak hogy szilárdan tartjuk, de egyes helyeken az előre merészkedő olasz csapatokat amellet, hogy véres veszteséget okozva nekik, visszaverjük, még a naponta elfogott néhány száz fogolylyal gyengítjük is.

A terület, amint azt már többször ismertettük és amint ezt a közreadott képek is mutatják, a hadviselésre legnehezebb hegyekkel, völgyekkel, szakadékokkal átszegtelt terep, amely a csapatok és municzió után-

pótlását megnehezíti ugyan, de helyes berendezkedés mellett viszont a védelemre is előnyösen kihasználható. Az itteni harczterei helyzetről itélve, tehát aggodalomra egyáltalában nincs semmi okunk, sőt ha figyelembe vesszük az ellenségnek okozott nagymérvű veszteséget és azt a zavart, amelyet váratlan előretörésünk az olasz hadvezetőségénél előidézett, újabb sikerek iránti reményeink bekövetkeztéig, már az eddigiekkel is biztosított-nak mondhatjuk az olaszokkal szemben kivivott óriási fölényünket.

HIREK.

Hadosztályparancsnoki dicsérő elismerések. Derecskei János, IV. számú csendőr-kerületbeli őrsvezető cz. őrmesternek, egy fontos és igen veszélyes feladattal járó kémszolgálati megbízatásának eredményes végrehajtásánál tanusított ügyes és leleményes szolgálataiért, a cs. és kir. 36. gy. hadosztályparancsnokság dicsérő elismerését fejezte ki s őt egyidejűleg 50 korona pénzjutalomban is részesítette. — Vargha János, IV. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesternek, az ellenség előtt tanusított kiváló magatartásáért, a cs. és kir. 19. hadtest parancsnokság dicsérő elismerését fejezte ki. — Kosinszky Kristóf őrmesternek és Kecskés Ferencz őrsvezető cz. őrmesternek, mindketten a IV. számú csendőrkerület állományából, a tápvonalutak gyökeres helyreállítása körül tanusított buzgó, észszerű és erélyes szolgálataikért, a cs. és kir. 35. gyalog-hadosztályparancsnokság, a legfelsőbb szolgálat nevében köszönetét és elismerését fejezte ki.

Hadikölcsön jegyzések. Kázmér Ferencz járásőr-mester, szikszói járásparancsnok, a IV. hadikölcsönre, a szikszói hitelintézetnél 8000 koronát; Posztós György ny. csendőr őrmester, ez időszerint mint népfelkelő beosztva a porumbáki őrsre, a posta takarékpénztár útján, 3000 koronát, Péter Lajos, magyarszentbenedeki őrsbeli csendőr c. őrmester a második hadikölcsönre 1000 koronát jegyzett. — Sipos András cz. őrmester, a tiszaföldvári őrsről, a 4. hadikölcsönre 2500 koronát jegyzett. Eddigi összes jegyzései 7650 koronát tesznek ki. Rideg József cs. cz. őrmester, az árokaljai őrsről a 4. hadikölcsönre 1100 koronát jegyzett. — Kázmér Ferencz, szikszói őrs- és járásparancsnok, a IV. hadikölcsönre a szikszói hitelszövetkezet részvénytársaságánál, 8000 koronát jegyzett.

Kérelem, Ambrus József csendőr, a ki Kácsfalun (Baranyamegye) állomásozik, kéri Zsiga Ferencz őrmestert és Szegedi János csendőrt, a kik az iharosberényi őrsön szolgáltak, hogy czimüket vele tudassák. — Cs. Molnár Lajos, a salánki (Ugocsamegye) beosztott tizedes, kéri azon csendőr őrmestert, a kitől folyó évi július hó 8-án délután háromnegyed hat óra tájban, a miskolczi pályaudvar III. osztályu várótermének egy asztalánál, menetlevelének mily vonatokra való érvényessége tárgyában felvilágosítást kért, hogy czimét vele, egy reá (kérelmezőre) nézve igen fontos okból, sürgősen közölje.

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarországra legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. ••• Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

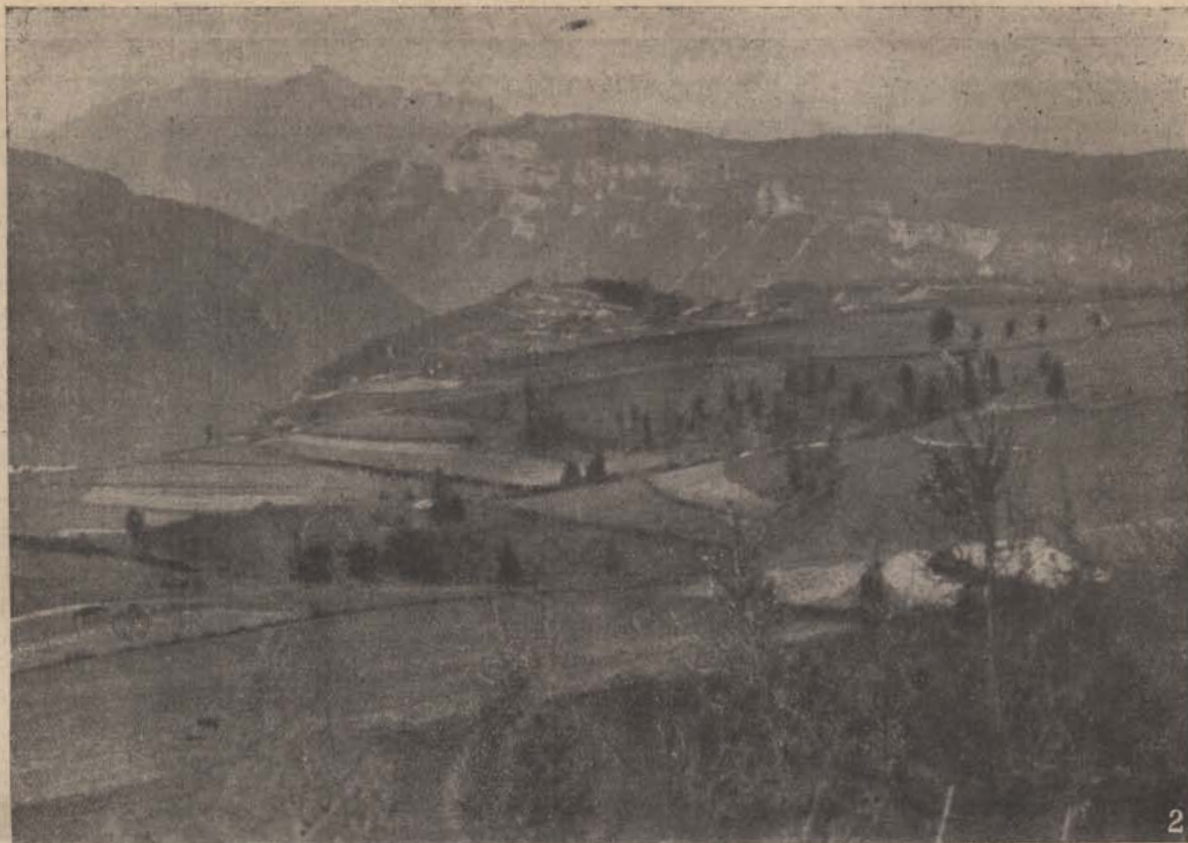
Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítattott 1847-ben.

Az olasz háború szinteréről. — A Monte-Cimone, Monte-Novegno és Monte-Tonozza. — A Monte-Passubio (Astico völgye.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A francziák és a német portéka. Hogy a francziák mennyire félnek a német ipar- és kereskedelem háború utáni erős tevékenységétől, arra nézve jellemző dolgokat ír egyik lyoni ujság: «Németország — írja a lap — alig várja, hogy a háború befejeztével eláraszsa a világot felhalmozódott árukészletével. Arra a zavarra számít, melyet a leszerelés fog okozni és elsőnek akar megérkezni a versenyfutásban. Nagyon résen kell lennünk. Nem szabad azt hinni, hogy a háború megállította volna a német ipari tevékenységet. Sokáig nem érzett hiányt nyersanyagban, sem képzett munkaerőben, sem szállítási eszközökben. A legtöbb német iparvállalat rendes, sőt felemelt osztalékokat fizetett. A német kereskedelmi hajóhad nagy része kitűnő állapotban várja, hogy kifuthasson a tengerekre. Tudni kell, hogy Németország rengeteg megrendeléseket tett semleges államokban, kölcsönösségi alapon. A mikor tehát eldőrdült az utolsó ágyúlövés, a német kereskedelem kiváltságos helyzetben lesz a francziával és az angollal szemben. De nem is annyira ettől kell félnünk az eljövendő gazdasági háborúban, mint attól, hogy a mi iparosaink és kereskedőink visszaesnek régi hibáikba. Gyerekesen könnyű azt mondani, hogy a Made in Germany mind vásári áru. Egy része valóban az volt: az olcsó fényűzési tömegcikk. De el kell ismerni, hogy a «vásári áru» jelige nem alkalmazható a német gépekre, precíziós szerszámokra, vegyiszerekre és gyógyszerekre, melyekkel Németország elárasztotta a világot. Örület volna azt gondolni, hogy ez áruk sikere csak reklámnak, bluffnak volt köszönhető és nem a minőség belső értékeinek. Egyébként a németek vezetőelve ez volt: «Elfogadni a vevő igényeit, sőt szeszélyeit is, semmint a saját izlésünket akarni rákényszeríteni». Ugyanily alkalmazkodók voltak a németek a fizetési feltételekben. A mi exportáló cégeink a hosszú hitelnek csak a kockázatát nézték és nem számoltak jelentékeny előnyeivel. Talán a Rajnán túl oly hatalmas szerepet játszó export-bankok hiánya is oka volt ennek. Nehogy azt higgyük tehát, hogy a német kereskedelem öröksége érett gyümölcsként fog az ölünkbe hullni. Szakítani kell a régi rutinnal és új utakon kell haladni».

Elopott orosz vasuti vonat. A «Birseviya Vjedomoszti» című pétervári orosz lap jelenti, hogy egy nyolczszáz-ezer rubel értékű acélszállítmányt loptak el a minap az archangelszki vasutvonalon, a másik hír pedig azt mondja, hogy egy Bakuból Kievbe indított, nyolczvan vasuti kocsiából álló naftaszállítmány úgy eltűnt, mint a kámfor; ellopták, mert sehol semmi nyoma, csak annyit tudnak, hogy a vonatot elindították, de az sehova be nem futott.

Szerkesztői üzenetek.

65. M. M. Az a rendfokozat illeti meg, melyet tényleges szolgálata alatt utoljára viselt. Érdemesség esetén azonban bizonyos idő múlva a legközelebbi magasabb czimzetes rendfokozatba előléptethető.

Kivánesi. Mi sem tudjuk.

Huszár. Nézetünk szerint nem.

Érdeklődő. A határozványok vonatkozó pontja. «örslaktanyában» elhelyezett nős altisztről tesz említést. Ilyenformán, nézetünk szerint, nincs igénye.

B. T. t. p. 350. A csendőrség javadalalmazása az egyéb állami alkalmazottakétól független.

B. J. népf. 1. Az 1908. évi november hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározással. 2. A hadapródtiszthelyettesi elnevezés megszűnt. A háború alatt rendszeresített tiszthelyettesek a «magasabb állású altisztek» állományába tartoznak és a rangosztályba nem soroló havidíjasok elébe sorolnak, rangban pedig a törzsaltisztek is megelőzik. 3. Kereskedelmi miniszteri rendelet alapján.

VII.—7. Nézetünk szerint nem köteles.

F. A. T. p. 350. Tábori (nem állandó) egészségügyi intézetben ápolottnak a hadipótdíj helyett rendszeresített különös pótdíj is változatlanul illetékes. Más kórházakban csupán a zsold és szolgálati pótdíj.

U. I. Sarkad. A régebben kitüntettek nagy száma miatt alig lehet kilátása arra, hogy kitüntetése után belátható időn belül jelvénytótdíjban való részesítésre sorba kerüljön.

Bácska 43. Az egyszerű sárga karpaszomány viselésére azok az 1872—1865. évben született népfölkelők jogosíthatók fel, kik a polgári életben tekintélyes vezető állást töltenek be, vagy valamely magasabbnak minősíthető hivatásban személyes képességük és működésük folytán magasabb rangot értek el. Ezeknél az iskolai előképzettség nem irányadó. Illetékes pótzászlóaljparancsnokságtól kérheti.

B. K. örmester. Szolgálati ügy. Kérdezze meg járásparancsnokától.

Rosnyó 26. 1. Nem. 2. Nem hiszszük. 3. Sorsjegyei nem nyertek.

Honvéd. Az 1915. évi április hó 30-án kelt 88370/6—915. számú honvédelmi miniszteri rendelet értelmében rendes illetményeire a kórházban töltött idő alatt is igénye volt.

Vurf Haiti. 1—2. Ez a megszólítás előljárók vagy feljebbvalókkal szemben nem használható.

176. Vitalkozók. 1. Nem. 2—3. Majd a szárnyparancsnokság fog dönteni.

555. Kérdéseire nem áll módunkban válaszolni. Forduljon felvilágosításért alkalomadtán tisztii előljárójához.

Nehéz idők. 1. E célra egy külön hadikórház áll fenn. Kérje szolgálati uton a honvédelmi miniszter úrtól. 2. Igen. 3. Ha megkívánják: igen.

Kisszibéria. Nem jogosult.

Egyenlőség. A kérdés kedvező megoldása már folyamatban van s legjobb uton halad a megvalósulás felé.

N. csendőr Nyirmihálydi. Megrendelhető a Franklin-Társulatnál, Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Erdély. 1. Nézetünk szerint megkapja, mivel visszatartása a szolgálat érdekében történik. 2. Visszamenőleg illetékes.

P. N. Nyugdíjba beszámít. Mint hadiév csak akkor, ha egy-egy háborús esztendőben legalább három hónapot a csendőrség tényleges állományában töltött.

Gy. M. Nyugdíjának folyósítása nem szenved megszakítást. Kérni sem kell.

N. m. Kérheti örskihallgatáson.

H. örm. Htposta. 348. 1. Előfizetése f. é. márcz. 31-én járt le. 2. Hadtápfőparancsnokságnak 1915. okt. 12-én kelt 22725/I. sz. rendelete. Mint illetékes járandóságot utólag és visszamenőleg meg fogja kapni.

R. J. Párkány és F. L. Dunatorbágy. Sorsjegyei nem nyertek.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hang, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenekari hang, 4 igaz váltóval 14 K. Erős acéls hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hang, becsülésgép 30 K, nagy «Union» szerkezettel 36 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási-műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről: ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott hogy:

Pap János, egy hadsereg szállásmesteri osztályánál beosztott V. csendőrkerületbeli csendőr-főhadnagynak, az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül, a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék.

Nyugállományba helyeztetett:

Sztempák István, VII. számú csendőrkerületbeli hadnagy számvivő, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhelye: Mezőberény (Békésmegye).

Ideiglenes nyugállományba helyeztetettek:

Gál Ignác, VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Békéscsaba.

Haris József, VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Békés.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Strezeniczky László, Fodor Imre, Kovács Mihály, László Antal, Göndör György járásörmesterek, Bársony Imre, Erdei György I. örmesterek, Mecséri Bertalan, Bognár József, Rusznák Pál, Szakács István, Reizenbüchler Engelbert, Wesz Mátyás örsvezető cz. örmesterek, Béndek Mihály, Tóth Antal, Csépe Mihály, Reszták Sándor, Kovács Antal, Kocsó Imre, Máté Ferencz, Faragó József, Barta Ferencz csendőr cz. örmesterek, Kerekes Tivadar, Kipilla György, Orgis Péter csendőrök, valamint a III. számú csendőrkerület állományába tartozó Polonyi István és Dócs János csendőr cz. örmesterek, az orosz betörés alkalmával, a hadviselés érdekében a hirszerzés, csapatok kalauzolása és elszállásolása, nemkülömben a kémkedés megakadályozása és az állam hadereje ellen elkövetett büntettek és fosztogatók tetteseinek kinyomozása körül kifejtett, fáradságot nem ismerő, buzgó, szorgalmas és hasznos szolgálataikért;

Uszakai Pál törzsörmester, Farkas József csendőr cz. örmester, a háború tartama alatt tetemesen felszaporodott szárnyirodai munkálatoknak fáradságot nem ismerő buzgalommal, nagy körültekintéssel és lelkiismeretes pontossággal történt végzéseért;

Csonka András örmester, Takács Sándor I., Oblády László, Horváth Ignác örsvezető cz. örmesterek, Treitli László csendőr cz. örmester, és Bujpál István csendőr, az 1915. évben Szepes vármegye területén fellépett kolerajárvány alkalmával, a járvány továbbterjedésének meggátlása iránt tett hatósági intézkedések ellenőrzése, valamint a hadianyagok összegyűjtése és a csapatok támogatása körül kifejtett buzgó, fáradságos és eredményes szolgálataikért;

Szabó Mihály III., Bártfai József, Halmi Mihály örmesterek, Antáni János, örsvezető cz. örmester, a háború folyamán örsüknek nehéz viszonyok között történt célirányos vezetése, nemkülömben a harcban álló csapatok támogatása, elszállásolása és élelmezése, a szétszórt hadiszerek összegyűjtése, előfogatok kirendelése, általában a hadicélokot szolgáló és előmozdító fontos szolgálati ténykedéseik körül kifejtett hasznos, buzgó és lelkiismeretes pontossággal teljesített szolgálataikért;

Katona Miklós örmester, Simon György, Balogh József II. örsvezető cz. örmesterek, irodai segédmunkási minőségben, a háború tartama alatt tetemesen felszaporodott irodai munkálatoknak fáradságot nem ismerő buzgalommal, nagy körültekintéssel és lelkiismeretes pontossággal történt végzéseért;

Csáti Lajos és Bartos József I. örsvezető cz. örmesterek, a mozgósítás elrendelése óta örseiknek példás gonddal és körültekintéssel történt vezetése és a mozgósítási intézkedések gyors és sikeres végrehajtása körül kifejtett buzgó és eredményes szolgálataikért;

Pelládi Lajos és Szabó Mihály csendőr cz. örmesterek, a mozgósítási intézkedések gyors és sikeres végrehajtása, nemkülömben a katonai szolgálat alól kibujni akarók nyomozása körül kifejtett ügybuzgó és eredményes szolgálataikért;

Támba Miklós és Csernai József örsvezető cz. örmesterek, Kangyal János csendőr cz. örmester, kerületi számvivőségi segédmunkási minőségükben, a háború tartama alatt felszaporodott irodai munkálatoknak, fáradságot nem ismerő szorgalommal és kitartó ügybuzgósággal kifejtett tevékenységükért;

Berkecz János csendőr cz. örmester, kerületi segéd-tisztai segédmunkási minőségben, a háború folyamán felszaporodott irodai munkálatoknak, fáradságot nem ismerő példás szorgalommal, ernyedetlen kötelességtudással, és lelkiismeretes pontossággal történt végzéseért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szabó Gábor, Stadler József, Csernyicska Ferencz, Kálmán József III., Pápai József járásörmesterek, Tóth Ba-

lázs, Porubcsán Gábor, Békési György, Tóth Lajos I., Vathy József, Szalai Károly, Négyesi István, László Péter, György István őrmesterek, Pisovics József, Szenyák József, Soós István, Kosztolányi Ferencz, Sotonyi János, Csepregi János, Kántor Mihály, Antal Vincze, Énekes István, Nagy Károly I., Szkurka János, Gábor István, Zsigó József, Pál Sámuel, Richtarech János, Magyar Domokos, Horváth István II., Szabó Ferencz IV., Vörös István, Belédi István, Buchta István, Adamik Gáspár, Tefner Frigyes, Baronits József, Diósi Rezső, Németh István X., Lajter Henrik, Springenszeisz György, Mátyás Sándor, Tóth József IV., Rebes István, Szerencse Péter, Geleta Lajos, Egry István, Cseke István, Simon János II., Csepi Kálmán, Mészner József, Morócza Gábor, Szolcsánszky Antal, Kakas Sándor, Vitéz Miklós, Császár Lajos, Szabó Mihály, Bognár Izidor, Juhász Árpád, Koletár András, Záhorszky István, Figler András Chmela Rezső, Lazistyán János, Horváth Sándor I., Tandli János, Nyuli István, Kelemen János, Futák Bertalan, Szücs Sándor, Sárkány István, Márkus Mihály, Batár Antal, Mihály János, Strete Demeter, Menyhárt János, Farkas Lőrincz, Bálint György, Ujpál József, Kertész János, Kutlik Vendel, Temesi István, Hári József I., Simánszki Ádám őrsvezető cz. őrmesterek, Geszti Sándor, Ódor Imre, Szeles András, Balogh Károly, Hajdu György, Nagy András, Borsiczki István, Markó Kálmán, Kvasznicza József, Sevcsik Jakab, Korcsok István, M. Kovács Lajos, Üveges György, Biró Károly, Mikusa Károly, Valasek Alajos, Szalai Sándor III., Póbori Lőrincz, Kutylis József, Krivosik Ferencz, Molnár János II., Bognár Mihály, Varga József III., Császár Ferencz, Klucsik József, nemes Vajay István, Kádár György, Beszeda Gyula, Burus János, Stegmann Károly, Joó László, Imre Ferencz, Hölter József, Kovács Vendel, Csuka László, Mozsolics Sándor, Nagy Béla I., Nagy Lajos I., Kolozsvári Arnold, Páros Károly, Öllé István, Horváth György, Simon József II., Koltai Ferencz, Csorba Flórián, Gere János, Vizsy Ágoston, Hevesi Ferencz, Kovács József II., Bazsó Kálmán, Varga János V., Szalai Sándor, Varga János II., Kimpián János, Foriscek Károly, Zarka Alajos, Petrovszki József, Pallag Károly csendőr cz. őrmesterek, valamint Kerca József, VI. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén az utóbbi években, de különösen a háború folyama alatt általában teljesített igen buzgó, fáradhatlan és sikeres szolgálataikért.

Répás József, Felber Elek, Csölle Péter, Selmeczi Pál őrmesterek, Brumár Miklós, Kalmár Vincze, Drahos Jónás őrsvezető cz. őrmesterek, Szita Gyula és Trebischavszky Mihály csendőr cz. őrmesterek, az irodai szolgálat terén általában, de különösen a háború folyama alatt felhalmozódott munkálatok teljesítése körül kifejtett igen buzgó, fáradhatatlan és sikeres ténykedésükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szentmiklósi Imre, Suri András, Dorogi László, Makrai József csendőr cz. őrmesterek, Bertóti Imre, Hafinecz Fedor, Warschanyovszky Péter, Szekán István, Gyurók Mátyás, Andrejkó János, Buzás János csendőrök, az 1915. évben Szepes vármegye területén fellépett kolera alkalmával, a járvány továbbterjedésének megátalása iránt tett hatósági intézkedések ellenőrzése, valamint a hadianyagok összegyűjtése és a csapatok támogatása körül elért eredményes és hasznos szolgálataikért;

Nyák Lajos őrsvezető cz. őrmester, Imre Mihály, Gliga János, Sziráki János, Buka Imre, Kiss Sándor, Lázár Adolf, Kovács István III., Török Lajos csendőr cz. őrmesterek Biszkup András, Zöld Ignác, Petrás Mihály, Szemenyuk Elek, Geiger András, Fülöp Rezső, Palcsej György Burdó Péter, Máté György, Hunkó József, Iváncsuk András, Dézsi András, Buhunyák Demeter, csendőrök, valamint a III. számú csendőrkerület állományába tartozó Szelei Pál és Guzsó Flórián csendőrök, az orosz betörés alkalmával a hadviselés érdekében, a hirszerzés, csapatok kalauzolása és elszállásolása, nemkülönben a kémkedés megakadályozása és az állam hadereje ellen elkövetett bűntettek és fosztogatók tetteseinek kinyomozása körül kifejtett fáradságos és hasznos szolgálataikért;

Koszován Hugó őrsvezető cz. őrmester és Bertalan Antal csendőr cz. őrmester, a háború folyamán tetemesen felszaporodott szárnyirodai munkálatoknak, fáradságot nem ismerő buzgalommal és lelkiismeretes pontossággal történt végzéseért;

Dorogi László, Tomor Lajos, Bodnár Antal csendőr czimzetes őrmesterek, Dávid Antal népfelkelő őrmester, Mangel Gerzson és Lak István népfelkelő szakaszvezetők, Sütő József tartalékos szakaszvezető és Montag János népfelkelő, az 1915/16 évben Szepes vármegye területén történt mintegy 3000 korona kárértékben cigányok által elkövetett több rendbeli lopás tetteseinek és orgazdáinak hosszas, fárasztó és ésszerűen vezetett nyomozása és kézrekerítése során, járőrvezetőjük hathatós támogatásáért;

Simon József őrsvezető cz. őrmester, Czére István, Bakos János, Váradi Károly, Stefla Marián, Nekreale Vazul, Pongrácz János, Pintér János, Majer István, Papp Benjamin, Balogh János és Rádli Géza csendőrök, a mozgósítási intézkedések gyors és sikeres végrehajtása, nemkülönben a katonai szolgálat alul kibujni akarók nyomozása körül kifejtett ügybuzgó és eredményes szolgálataikért;

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szentiványi János, Szabó Sándor I., Rámeszdorfer István járásőrmesterek, Dodonka Ferencz, Szabó Zsig-

mond őrmesterek, Pomothy György, Töke Lajos, Kiss Lajos I., Bellér Mihály, Fitos József, Klotz Károly, Gergye Károly, Lengyel Károly, Lacza Adolf, Marosi Gyula, Török Sándor őrvezető cz. őrmesterek, Baji Ferencz, Klimek János, Pénzes János, Kalocsai József, Piczkó Gergely, Vörös József, Vida Lajos, Varga Mihály, Wolf József, Aranyos Antal Dubán Vendel, Godány Gábor, Izsóf László, Gombkötő Antal, Fonód János, Konya Vilmos, Kovács Imre I., Székely Sándor, Kárpáti Antal, Radics Joachim József, Lakatos István, Szapu Géza, Harsányi János, Valentini Márton, Kozicz János, Pábli János, Strasser Mihály, Vatresz Dezső, Szabó Gyula II., Kéri József, Császár Gyula, Csintó János, Pizskis István, Kovács Ferencz I., Dubniczki István és Lukács György csendőr cz. őrmesterek, a közbiztonsági szolgálat terén az utóbbi években, de különösen a háború folyama alatt általában teljesített buzgó és sikeres szolgálataikért.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi július hó 1-ével:

Patucsek Bertalan, I. számú, Bokor József, Koszován Hugó, Tamba Miklós és Asztalnok Lajos, IV. számú, végül Karsai András, Rökkert Sándor, Bartha Mózes és Szegedi György, VIII. számú csendőrkerületbeli őrvezető cz. őrmesterek;

őrvezető cz. őrmesterré:

1915. évi július hó 15-ével:

Földi Lajos VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 1-ével:

Zólyomi Bálint, Kovács Jakab, Koródi Ferencz, Daresi Sándor, Katona Dénes, Jánosi Sándor, Horváth Gy. Ferencz, Janka Ferencz, Sütő Károly I. számú, Einfalt Gusztáv, Buka Imre, Borogyi György, Forró Mihály, Miltsevics György és Szabó Sándor, IV. számú, Konez Dániel, Keserü János, Basa Gábor és Dávid Imre, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1915. évi november hó 15-ével:

Komán Tihamér I. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi június hó 23-ával:

Pintér József, III. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 1-ével:

Szőcs János Gaál Benjamin, Kuti Károly, Bordás Dániel, Pap János IV., Rotár Ilárius, Boné Sámuel, Tapar István Árgyelán Vazul, Tolnai Mihály, Tálás Zakariás, Fülöp János, László Tivadar és Flóra Tivadar, I. számú, továbbá Domokos Gáspár, Hegedüs János, Nagy Lajos II., Avramov István, Honoe Auxent, Szalma Mihály, Berki József Farkas Ferencz I., Dudás Sándor, Koczka Mihály, Gondi Lőrincz, Vitályis Albert, Beledi Lőrincz és Virág Péter, II. számú, továbbá Németh Károly és Mester Miklós IV. Számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítettek:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Pelle Imre őrmester, Hollósi Pál, Hegedüs János, Hutvagner János és Juhos Károly csendőr cz. őrmesterek 4—4, Szenet János, Nyikus Mihály, Pimpedli Gyula őrvezető cz. őrmesterek 3—3, Szili János járás-őrmester, Bolla József őrmester, Szabó Sándor II., Papp Sándor I., Molnár János I., Kajtár Péter, Neuhof Antal őrvezető czimzetes őrmesterek, Bárdos István Krokker János, Vörös Kálmán és Mezei János csendőr cz. őrmesterek 2—2 darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítettek.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kovács (Smil) Jakab, Izsák Lénivel, 1916. évi június hó 18-án, Almásgolón.

Szilasi Sándor, csendőr cz. őrmester, Papp Rózával, 1916. évi június hó 6-án, Szilagyecsehen.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Előadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

A m. kir. II. számú csendőrkerületben:

Bata József őrvezető cz. őrmester, Schreiner Terézzel, 1916. évi június hó 11-én, Paráczon.

Kacsán András csendőr cz. őrmester, Bergholz Stefániával, 1916. évi június hó 12-én, Pancsován.

Törzsök Lajos őrvezető cz. őrmester, Győri Zsófiával, 1916. április 25-én, Hódmezővásárhelyen;

Orosz László őrvezető cz. őrmester, Fekete Zsófiával, 1916. május 20-án, Hajduszoboszlón.

Betea István csendőr cz. őrmester, Wéber Annával, 1916. május 25-én, Végváron.

Lázár Ede csendőr cz. őrmester, Berkovics Bertával, 1916. május 21-én, Szbistén.

Zalányi Dániel cs. cz. őrmester, Nagy Máriával, 1916. május 20-án, Beodrán.

A m. kir. III. számú csendőrkerületben: Horváth R. Imre cs. cz. őrmester, Posta Katalinnal, 1916. április 8-án Berzenczén.

Szatmári Lajos őrvezető cz. őrmester, Papp Máriával, 1916. május 3-án Jászberényben;

Papp Sándor I., őrvezető cz. őrmester, Bagoly Krisztinával, 1916. évi május hó 27-én, Mezőtúron.

Molnár Sándor I., őrvezető cz. őrmester, Girtler Jolán Erzsébettel, 1916. évi május hó 30-án, Jászfényszarun.

A m. kir. IV. számú csendőrkerületben: Bartos János II. őrvezető cz. őrmester, Égi Magdolnával, 1916. május 8-án, Kalocsán.

György Bertalan csendőr cz. őrmester Kaul Zsuzsannával, 1916. április 24-én, Nagyszalókon.

Derecskei Dénes őrvezető cz. őrmester, Nagy Margit Ilonával, Misztótfalun.

Lőrinczi Imre csendőr cz. őrmester, Tepliczky Jozefával, 1916. április 10-én, Poprádon.

Göndör György járásőrmester, Albert Irmával, 1916. évi június hó 15-én, Csikszentmártonban.

Maticsák Sándor, csendőr cz. őrmester, Homoky Máriával, 1916. évi június hó 18-án, Nagygejőczön.

Tamás Gergely csendőr, Fülöp Gizellával, 1916. évi június hó 6-án, Kunkácson.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kádár György csendőr cz. őrmester, Mészáros Évával, 1916. évi június hó 8-án, Kisujfalun.

Hollósi Béla csendőr cz. őrmester, Kampf Leopoldinával, 1916. évi június hó 7-én, Komáromban.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Egry László főhadnagy, Fekecs Karolina Ilona Mária úrhölgygel, 1916. évi május hó 28-án, Keszthelyen.

Erdélyi József csendőr cz. őrmester. Schubert Katalinnal, 1916. évi június hó 4-én, Püspökszenterzsébeten.

Morvai János őrvezető cz. őrmester, Göböl Julianával, 1916. évi június hó 20-án, Kölesden.

A m. kir. VII. számú csendőrkerületben:

Rác István őrmester, Belan Petronellával, 1915. évi június 1-én, Brassóban.

Szöke Zakariás őrvezető cz. őrmester, Kranter Herminával, 1916. május 11-én, Sugágon.

Kercsó Sándor őrvezető cz. őrmester, Fogarascher Ilona Jakobinával, 1916. évi június hó 12-én, Segesváron.

Pap Zsigmond őrvezető cz. őrmester, Kreiter Erzsébet Bertával, 1916. évi május hó 23-án, Felsővisón.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített táborigazgató

csendőrségi sapkák

és **acézöld hajtóka** posztó már kapható. ::

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.

Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó

1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A lovak megbecsüléséről.

Jelige: Ki a serény lovat sarkantyuzza, cigány kézre szánja.

Közmondás.

(Vége.)

A ló amely tanulékony, hamarosan felveszi a rossz szokásokat, megjavítani azonban már nehezen lehet és ezt is csak következetes befolyásolással, jóindulattal és sok béketűrőssel.

A lovat meg kell figyelni, ki kell ismerni, hogy bánásmódunkat annak egyéniségéhez alkalmazhassuk, hogy a jót, ami benne van, kifejleszthessük, ami pedig rossz, megjavíthassuk.

Elvéve fordulnak ugyan elő esetek, midőn a lovas, hogy a neki nem tetsző lovától szabaduljon, azt szándékosan teszi tönkre, a ló időelőtti elhasználása, vagy megromlása azonban legtöbbszörre más okokra vezethető vissza.

Miután a ló beszélni nem tud, a lovasnak nélkül is meg kell érteni, hogy a ló mit kíván, mi a szükséglete és mi a baja.

Aki ehhez nem ért, az kinozza az állatot és tönkre teszi azt.

A lótól sohasem követeljünk többet, mint amennyit elbir és hogy ezt megítélhessük, tisztában kell lennünk a ló teljesítő képességeivel.

Ok nélkül ne fárasszuk ki a lovat és ha a szükség úgy kívánja, hogy megerőltessük, lehetőleg könnyítsünk rajta azáltal, hogy gyakran átnyergeljük, leszállunk és mellette gyalogolunk, pihenőket tartunk és ellátásáról bőségesen gondoskodunk, hogy a megerőltetett szolgálatot kibirja.

A lovat használat közben sokszor kell megvizsgálnunk, nem-e történt baja, nem-e mutatkoznak betegség tünetei és nincs-e igazítani való a nyergelésen, kantárszáron.

Jól meg kell nézni a helyet, hova bekötünk, a jászolt, vályut, vödöröt, miből a ló eszik-iszik, az almot, mit alája terítünk és ezzel sok ragályozásnak vesszük elejét.

Igen sok sérülés a felügyelet és elővigyázat hiányából ered, azért vigyázzunk, ha utban vagyunk vagy a

lovat valahová bekötjük, legeltetjük stb. A lovat sohasem szabad magára, vagy felügyelet nélkül hagyni, annnyival inkább, mert a köteles elővigyázat, felügyelet és ellenőrzés-elmulasztásából eredő sérülésekért a csendőr felelős.

Ha a lovak egészségére elkerülhetlenül szükséges mozgás a rendes szolgálattal nem volna összekötve, akkor a lovakat minden nap néhány órán át a szabad ég alatt meg kell jártatni. Ha a lovak hosszabb ideig pihentek, azokat meg kell lovagolni, ha pedig lovas nem állana rendelkezésre, futószáron kell megjáratni, illetve megfuttatni. Erre a lovászt is könnyen ki lehet tanítani.

Sok betegség el lesz kerülhető, ha a lótápra és az ivóvízre kellő gondot fordítunk. Ezért jól meg kell nézni, mit adunk a lónak enni és inni.

Egyes örsökön némelyik ló tulságosan kövér, el van hívva, mert nem igen lesz használva vagy túlbő adagokat kap. Az ily ló erősen izzad és a megerőltetett szolgálatot nem bírja, emellett betegségekre is jobban hajladozik.

Sok betegség a tulhideg víz élvezetétől származik. Nagyon ügyelnünk kell, hogy izzadt lónak vizet ne adjunk, a hideg vizet pedig használat előtt lehűtsük.

A katonaságnál mindenütt rendelkezésre állanak állatorvosok, gyógy-patkolókovácsok, kik a lovakat megvizsgálják, a beteg lovat szakszerűleg kezelés alá veszik és az annyira fontos vasalást elvégzik és mindezt ellenőrzik.

A csendőrség szétszórt elhelyezéseinek fogva az állategészségügyi szolgálatot a járási állatorvosok végzik, a vasalást pedig szerződött kovácsok.

Nem mindig áll állatorvos rendelkezésre, ha van is, nincsen mindig kéznél, ami sürgősség esetén nagy hátránnyal jár.

A csendőrségnél, hol a kincstári ló majdnem egészen a legénység gondjaira van bízva, ennek érteni kell a lóbetegségekhez, ismerni kell az okokat, melyekből betegségek származhatnak, hogy a lovak megbetegedésének eleje vétessék. Az előforduló kóros eseteknél tudni kell a legsürgősebb segélyt nyújtani vagy az egyébként szükséges intézkedéseket megtenni, mert egyébként a

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

késedelem által a gyógyítás sokszor hosszadalmassá, nehézzé, sőt néha lehetetlenné válik.

A lovon észlelhető legcsekélyebb betegségi tünet se kerülje ki figyelmünket, mert különben kicsiből nagy baj származhatik.

A loápolókat ki kell oktatni, hogy a gondozásuk alatt álló lovak tulajdonságait, egészségi állapotát és szokásait kiismerje és szigorúan kötelességének tartsa, hogyha annál a legcsekélyebb betegség tüneteit észleli, azt azonnal jelentse.

Hogy ennek megfelelően, ismernie kell a különbséget a ló egészséges és beteg állapota közt.

A tüdő, a gyomor és a bőr közvetíti és tartja fenn az éltető szervek működését. Az egészséges lónál a légzés és emésztő szervek működése rendes, a szőr sima és fényes, a bőr tehát egészséges és a végtagok mozgása zavartalan, tiszta, általában látható az, hogy a ló jó erőben van és jól érzi magát.

Az egészséges tüdővel bíró ló légzése szabad, sem gyors, sem lassu, nagyobb erőltetés után nem lesz azonnal rövid; a pihent ló percenkint rendszeren 8—10-szer vesz lélegzetet, az orrczimpák, a bordák és a has feltűnő mozgása nélkül.

A rendes ütérverés percenkint 36—42 (a jól tápláltság, soványság, kor és faj stb. szerinti csekély eltéréssel). Az ütérverést a nagy ütéren figyeljük meg, azon a ponton, ahol az ütér az állcsont szélén keresztül vonul; a megfigyeléskor, míg az egyik kéz ujját gyengén az ütérre nyomjuk, a másik kézzel a ló fejét fogjuk, hogy azt nyugodtan tartsa.

A vizeles naponta 6—7-szer történik.

A ló bőre egészséges, ha izzadtsága nem tapadó vagy bűzös, a bőr nem kerges és melegsége a léghőmérséklethez viszonyítva nem igen nagy, sem csekély és ezen melegség az egész testen egyenlő, végre ha a szőr nem borzas és fénytelen.

A végtagok mozgása nem vontatott, sem fájdalmat nem okoz.

Az egészséges ló rendszeren vidám, legfeljebb az abrakolás után látszik lustának és álmosnak, a rendes munkára készséges, minden érdekli, ami a közelébe történik, minden tárgyat megnéz, amelyhez közel jut, azt megszagolja és ráfuj, a fájdalmat okozó behatásokra érzékeny.

A husa, illetve izomzata tömött és szilárd; a lábak tiszták, kinövések és hólyag nélkül; a felbőr feszes és ruganyos, kiütések, sebek és daganatoktól ment; a szőr a kefevonás irányában simul és feszes.

A beteg állapot tünetei általában a ló étvágyában, állása és tartásában, légzésében, vérkeringésében, a bőr, a szőr, az ürülék és a vizelet minőségében nyilvánulnak.

Az étvágytalanság rendszeren a beteg állapot első tünete. Ekkor a ló abrakját érintetlenül hagyja vagy abból csak keveset fogyaszt. Ezen jelenségnek azonban nem mindig feltétlen oka valamely gyomor- vagy bélbetegség, ép azért megfigyelendő, hogy a ló minő okból nem akar enni, nem ehetik vagy nem tud enni.

Az állatok enni és inni nem akarnak, mikor a tápot nem kedvelik, vagy attól undorodnak, hogyha a táp bűzös, füledt; a zabvályu bűdös vagy az emésztő szervek, mell vagy a fej szervei valóban betegek; nem ehetnek, ha a szájuk megsérült vagy nyelő szervük beteg, vagy szájukat nem bírják felnyitni; nem tudnak enni, midőn öntudatuk elvész, u. m. agylobkór, butacsirában vagy más tompultságban.

Lázás betegségben a lovat szomjuság gyötri, a rendszernél többet eszik.

Ha a ló istállóban, bár nem teljesen étvágytalan és mégis szokatlanul szomorú, a gondos ápolónál vagy lovasnál aggodalmat kelt.

A beteg ló szomorú, szőre fénytelen és borzas; járás közben a fejét lecsüggesztve, lomhán és vontatottan halad; tekintete bágyadt; a rászólásra csak kényszeredve, inkább szokásból, mint belső ösztönéből engedelmeskedik; az ütések és rovarcsipéseket közömbösen tűri; az istállóban néha igen gyakran, máskor csak ritkán, lefekszik, nyugtalan, gyorsan felugrik, megkísérli a vizeletet, de nem tud. általában egész tartása megváltozik.

A légzésben, vérkeringésben, a test hőmérsékletében az egészséges állapottól feltűnő eltérések vagy a test egyes pontján észlelhető feltűnő forróság, a szemek könnyezése, a száraz és forró nyelv, az orr és száj nyálkahártyáinak feltűnő pirossága, mint betegségek tüneteire figyelembe veendő.

Gyakran megtörténik, hogy a lovat betegnek tartják, anélkül, hogy az tényleg beteg is volna. Ez eset előfordul, ha a heveder a lovat tulságosan szorítja, ilyenkor a ló nem megy, néha a kólika tünetei mutatkoznak, erősen izzad és nyög, mihelyt azonban a hevedert megtágitják, rövid idő alatt ezen tünetek megszűnnek. Menés közben néha azért megy lassabban és bágyadtan a ló, mert a vizeles erőlteti, ilyenkor meg kell állani és nem szabad a lovat, míg nem vizelt, tovább hajtani.

A lovak betegségei és az első segély nyújtása a «Lóügyi szabály» II. rész II. szakaszában vannak tárgyalva.

Ezeket minden lovas embernek jól kell tudnia és tudni kell állatorvos nélkül is boldogulni, ha ilyen nem volna kéznél.

Mindenesetre sokat ér, ha szakértő áll rendelkezésünkre, ezért mihelyt erre alkalom van, az örsállomá-

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít **Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára.** . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

son vagy menet közben is, a lovakat állatorvos vagy gyógykovács által meg kell vizsgáltatni és a fősulyt a ragadós betegségek tüneteire, a gondozásra és a patkolás jókarban tartására fektetni.

Oly lovaknál, melyek keveset lesznek jártatva, az istállóban való hosszú állás alatt, kivált, ha magánosan vannak elhelyezve, az unalomtól rossz szokások fejlődnek ki. Ilyenek:

A *karórágás*, mely abból áll, hogy a ló metszőfogaival a jászol (zabosvályu) szélét megfogja és nyakizmaival oly módon huzza össze, mintha valamit lenyel, emellett sajátságos gégehangot hallat. Némelyek metszőfogait csak a jászolhoz támasztják, mások fejüket magasra emelik, de emellett ugyanoly sajátságokat lehet náluk észlelni, mint az fent jeleztetett.

Ezen rossz szokást a lovak könnyen eltanulják egymástól.

A ló egészségére káros, mivel az ily lovak rosszul táplálkoznak és sok hajlamuk van bélgörcsre (kólikára).

A karórágás leszoktatására sok különféle kísérlet történt, de teljes siker csak ritkán éretett el.

Ily kísérletek: a jászolnak szalmával megtöltése, hogy a ló avval foglalkozzék; hatásosabb a szorosabbra csatolt nyakravaló (nyakszija) viselése, de ennek hátránya, hogy a lovat köhögésre és prüszkölésre erölteti; a többi közt legsikeresebb, ha a ló állásából a jászol és a szénarács eltávolíttatik, a ló pedig oly módon lesz kikötve, hogy ez őt a lefekvésben ne akadályozza, de azért a falat vagy más szilárd tárgyat szájával el ne érhesse.

A karórágó ló elől lekoptatott metszőfogairól felismerhető.

A *vakaródás és dörzsölés* ellenszere az oly módon való kikötés, hogy azon oldalával, melyet dörzsölni szokott, a falat el ne érhesse.

A *szilálás*-nál (szövés, hegedülés) a ló egyik vagy másik első lábára nehezdedve, testét folyt jobbra vagy balra himbálja, ringatja. Ezen szokás erősen megviseli az inakat.

A *nyelvköltés* betegség is lehet, a nyelvizmok petyhüdése.

A *rágcsálók*, mihelyt fából készült tárgyhoz kötik, azt rágcsálják. Ilyenkor a farácsok vaslemezzel borítandók.

A *fogfenők* metszőfogait a jászolhoz surolják, fogai olyanok lesznek, mint a karórágóké. Ezen rossz szokást különösen a csiklandós lovak sajátítják el; tisztogatás alatt, miért is ilyeneket tisztogatáskor állásukban fejfelé kifelé kell fordítani.

Vannak még *fogcsikorgatók* és *fogcsattogatók*, a rossz szokásokhoz tartoznak még: a *tápiriység*, *korlátmászás* (tornázás), *térdfenés*, az első vagy hátsó lábának keresztbe fektetése stb.

A *harapás* és *rugás* is rossz szokás, melyet a lovak helytelen bánásmód folytán vesznek fel.

Igen fontos a lónál a nyergelés és a kantározás, mire nézve a «Különleges határozmányok» II. fejezete intézkedik, miért is itt csak az előforduló hibákat kívánjuk ismertetni.

A *nyergelésnél*:

A nyereg vagy tulságosan előre, vagy hátra van felcsatolva; első esetben a vállak, utóbbi esetben pedig az ágyék terhelhetik meg jobban, mindkét esetben helytelen heveder fekvés származik.

Ha a hevederek lazán vannak meghuzva, akkor a nyereg könnyen előre csuszik és könnyen lefordul, minek következtében a lovas a lóra való felülésnél egyensúlyát veszti; ha a hevederek nagyon hátra csatolva, akkor azok a belekre nyomást gyakorolnak, megnehezítik a légzést és csökkentik a ló kitartását. A legtöbb rossz szokás ezen hibából származik.

Ha a nyeregtakaró vagy pokrócz nincsen finoman egyengetve, akkor az a ló hátát könnyen felnyomja. A sügyszerszámnak sem szabad sem nagyon rövidnek, sem pedig tulságosan hosszúnak lenni, első esetben akadályozza a ló járását és előre huzza a hevedert és nyeret, utóbbi esetben pedig a heveder a tömlőig hátra csuszhatik. A sügyelőszi végének biztos rejtésére ügyelni kell.

A *kantározásnál*:

A feszítő- vagy csikózabla nagyon magasán, mélyen, vagy megfordítva van felcsatolva; az álladó lánc nagyon hosszú, rövid, kevéssé ki- vagy túlsavarva, vagy a csikózabla felett van alkalmazva.

Ha a homlokszija tulságosan hosszú, ebben az esetben a fejszija az első nyakcsigolyára esik, ha pedig rövid, a poffaszija a szemekre huzatnak és ekkor a ló füleit is szorítja.

A torokszija rövidege a ló torkát szorítja és a légzést nehezíti.

A feszítő zabla és a csikófékszárak ne legyenek felcserélve.

Nagyon érzékeny száju lovaknál és olyanoknál, melyeknél az álladó láncgödörben, az álladó lánc nyomást idéz elő, bőrbetétek alkalmazandók.

Oly lovaknál, melyek az alsó zablaszárt szájukba szokták fogni, egy vékony fogószijat kell használni.

Szolgalatba való elindulás előtt a felnyergelt lovat meg kell vizsgálni. vajjon a kantározás helyes-e; a feszítő zabla nem-e esik keresztül, vagy nem feszül-e az álladó-lánc alatt; két ujj- és a torokszija alatt egy ökölnyi hely van-e; a nyereg helyesen fekszik-e s az alsó beveder a könyöktől egy arasznyira jól van-e meghuzva; a sügyelő karika a mellüregbe egy ökölnyire és a hasló egy tenyérynire az alsó sügytől fekszik-e

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünékküli pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

és a felső heveder nincs-e erősebben meghuzva az alsónál?

A feszítő-zablaszár és a csikó-zablaszár nincsenek-e elcseserelve vagy keresztbe csatolva?

A kengyelszíjak egyenlő hosszúak és nincsenek-e túl rövidre csatolva?

A ló lábai rendben vannak-e, a vasalás körül nincsenek-e hibák, a vasak jó állapotban vannak-e?

A *vasalás* a lónál fontos szerepet játszik, mert ezáltal jut a ló azon állapotba, hogy változó évszak és időjárás mellett, különféle talajviszonyok és használati mód közt is patáinak veszélyeztetése nélkül szolgálatképes legyen és az maradjon. Ezen cél pedig csak jó patkolás által érhető el.

A patkolásra vonatkozó határozványok a «Lóügyi szabályzat» II. rész II. fejezetében vannak ismertetve.

A lovasságnál a patkolást iskolázott és kitanított patkoló kovácsok végzik, kiknek munkáját ezenfelül az állatorvosok is ellenőrzik, ennél fogva ritkán fordul elő, hogy a patkolási műveletek hibásan teljesítenek.

A csendőrségnél ellenben a lovakat szerződött kovácsok patkolják, köztük bizony olyan is, ki nem nagyon érti a mesterségét. Így hát bizony megtörténik, hogy akárhány ló patája, amit kellő szakértés mellett meg lehetett volna javítani, annyira elromlik, hogy emiatt a ló is szolgálatképtelenné válik.

Ily körülmények közt nagyon kívánatos, hogy a lovas csendőr annyit értsen a patkoláshoz, hogy megítélni tudja, vajjon az szakszerűen és helyesen van-e végrehajtva; értenie kell a hibás paták kezelését, segídeni kell tudnia a vasalásnál, mert fiatal, patkoláshoz nem szokott vagy makranczos lovaknál könnyen esik baj.

Hogy a pata még szabályos alkata esetén is céljának megfelelhessen és benné hiba ne essék, azt ápolni is kell.

A *pata ápolása* alatt tehát azon kezelési módokat értjük, melyeknek alkalmazása által ezen testrész alakját, rugalmasságát és épségét fenntartjuk.

Ilyenek:

1. A *pata lágyan, rugalmasan tartása*, mely azáltal eszközöltetik, hogy a ló időnként és kedvező időjárás-kor vízbe állítatik vagy nedves talajon mozgattatik, vagy ha patái becsapatnak.

Az utóbbira nézve a «Lóügyi szabály» 55. §-a tartalmaz intézkedéseket.

2. A *pata tisztántartása* is egyike a gondozásra vonatkozó legfontosabb teendőknek.

A teljesített szolgálat után és egyáltalán akkor, mikor mikor a ló egész testének tisztítása eszközöltetik, a paták is mosás által gyökeresen megtisztítandók, a talp és nyirbarázdák s a patkoló alatti rész fakés segélyé-

vel letakarítandók s azután az egész pata, beleértve a talpat is, sótalán zsirral bekenendő.

A paták tisztogatása alkalmával kell meggyőződni arról is, hogy a ló nem-e vesztett el patkószeget vagy a patkó nem-e tört el?

3. A gondozáshoz tartozik végre a *pata okszerű megerősítése, meghántása*, mely a patkolás alkalmával végzetetik és fontos, mert anélkül a pata szabályos formája fenn nem tartható.

A ló különös diszére szolgáló sörény, üstök és fark növényét előnyösen elősegíti, ha azok tövét naponta megnedvesítik.

A fark megrövidítése a katona lónál megköveteltetik a szabályzatban, de azt tulásba vinni helytelen és kegyetlen szokás.

A szép fark emeli a ló szépségét.

Nem hiába tüzi azt diszül a lovas csákójára.

De nemcsak disze ez a lónak, hanem egyuttal fegyvere a legyek ellen, ha tehát nem elég hosszú a fark, a ló fejével kényszerül elüzni az alkalmatlankodó legyeket, miáltal nemcsak folyton izgatva lesz, hanem az abrakját is elhányja.

Értekezletünk célja az volt, hogy a lovat megszerrettessük és a lovasszellemet ébren tartsuk, melynek kiegészítő részül tekintjük a nemes paripa irányában alkalmazandó lehető legjobb bánásmódot.

Igyekezünk gyakorlati utmutatásokkal szolgálni oly anyagokra nézve, melyek nem foglaltatnak szabályokban.

Célunkat elértnek tartjuk, ha ezen szűk keretbe foglalt értekezletben elmondottak által a lovasok érdeklődését felkeltettük és hozzájárultunk, hogy lóállományunk megjavíttassék, mert hát közmondás szerint:

«Holnapra is kell ló.»

A vigyázatlanság áldozata.

A közbiztonsági közegeknek örökös harcra kell vértetve lenniök a társadalom söpredéke ellen, mert bár ezeket főszenvedélyük, a bűnözés mellett, kétségtelenül a gyávaság jellemzi leginkább, azért mégis égnék a vágtyól, hogy, amint csak tehetik, visszafizessék az ellenük eljáró közbiztonsági közegeknek mindazokat a kellemetlenségeket és vélt sérelmeket, melyekben följelentésük folytán részük volt,

Sok esetet ismerünk, midőn csendőr egyének a nemtelen bosszútól vezérelt orgyilkosok áldozatai lettek, de igen sok ama esetek száma is, amikor a támadások vagy nem voltak oly tragikus kimenetelűek, vagy pedig örök ellenségeink nem vetemedtek a végsőkre és megelégedtek apróbb kellemetlenkedésekkel is.

De nemcsak az orvtámadások ellen kell a csendőrnek védekezni, mert nem kevésbé veszélyesek és igen gyak-

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY** a magyar kir. Zenekadémia házi hangszerkészítője ::
legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök különös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becsesrelése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

Sarrafi tábornok szalonikái csapatai közt

ran tragikus kimenetelűek az ellenszegülésekkel kapcsolatos támadások is. Sok jobb sorsra érdemes bajtársunknak került már szolgálatképességébe, sőt életébe, hogy ily esetekben a kellő elővigyázat mellőzve, a támadás bekövetkezésekor már nem volt képes annak kellő kivédésére.

A legveszedelmesebb és legnehezebben előzhető meg mindazonáltal azon támadások, melyekben a pénzvágy adja a támadó kezébe a fegyvert. Ezek leggyakrabban a posta- vagy más, nagyobb pénzzállítványok fedezetére kirendelt csendőrök ellen történnek.

A csendőrnek kiváltképpen szolgálatban, de még szolgálaton kívül is, soha sem szabad szem elől téveszteni azt, hogy ő folyton-folyvást a legádázabb ellenségek közt mozog és már saját, jól felfogott érdekében is, szüntelenül saját biztonságának és testi épségének megóvására kell gondolnia — természetesen anélkül, hogy ezáltal a gyávaságig menne — soha sem tudhatja azt, mely pillanatban csap le reája ellenségének életére törő keze.

Ki ne emlékezne a régebben szolgáló bajtársaink közül Hütter Ede csendőr esetére, kinek emlékét a bajtársi kegyelet szép sírkövel örökítette meg a kápolnásnyéki temetőben, aki gyanútlanul kísérte az általa elfogott rovatászt, miközben ennek lesben álló társa kezétől esett el?

Csak a legutóbbi időkben történt szerencsétlen bajtársunknak, Dajka Lajos csendőrnek tragikus megöletése szökevény orosz hadifoglyok által.

És a petrovai őrsparancsnoknak, Zauberer Jeremiás őrmesternek egy postafedezet alkalmával történt kegyetlen lemészárlása sem történt oly régen, hogy arra még vissza ne emlékezhetnénk.

Csak egyes, a sok közül felületesen kiragadott esetek, mind megannyi intő példája minden egyes csendőrnek, hogy a dicstelen halál szakadatlanul leskelődik reá, hogy tehát örökké, még a leggyanútlanabb pillanatban sem szabad az óvatosságot, az elővigyázatosságot szem elől téveszteni.

Ha a fentebb felsorolt eseteket közelebbről nézzük, lehetetlen meg nem látnunk azt, hogy mindhárom esetben az illető csendőrök vigyázatlanságukkal nagyban hozzájárultak tragikus halálukhoz.

Ha Hütter csendőr szemesebben viselkedik és az elfogott orvvadász esetleges társa után kutat, tudva azt, hogy különösen azon a vidéken az orvvadászok ritkán szoktak egyedül működni, talán észre vehette volna a reá leselkedő gonosztevőt és annak támadását kivédhette volna.

Dajka csendőrnek a könnyelműségig, menő elővigyázatlansága egyenesen megdöbentő. Ő a kedvezőtlen lejtős terepen oly közel ment az elfogottnak nyilvánított és megbilincselendő szökevény orosz hadifoglyokhoz, hogy azok egyszerűen kiránthatták alóla lábait, aminek megtörténte után azután könnyű munka volt őt saját fegyverével meggyilkolni.

Nem kevesebb könnyelműség rejtett Zauberer őrmester eljárásában, aki a pénzell jól megrakott postaszánra vette fel gyilkosát és nemtörődőmségét még azzal is tetézte, hogy ennek hátat fordítva, folytatta útját, miáltal úgyszólván felbátorította azt gyalázatos, de egyéb-

ként már jól előkészített tettének elkövetésére. — És daczára a kiadott számtalan oktatólagos s intő parancsnak és rendeletnek, az előjárók szakadatlan írásbeli és szóbeli jóakaratu oktatásainak és figyelmeztetéseinnek, lépten-nyomon fordulnak elő esetek, amelyekben a csendőrök az óvatosság és elővigyázatosság legelemibb szabályairól is megfeledkezve, vakon rohannak vesztükbe.

De ha már a békés viszonyok között szükséges az óvatosság, mennyivel inkább kell most, a háború idején elővigyázatosnak és óvatosnak lennünk, amikor ellenségeink is megsokszorozódtak? Ennek daczára látjuk, hogy egyes bajtársaink nemcsak itthon, hanem még a megszállott területeken, tehát ellenséges érzületű lakosság között sem vigyáznak magukra még annyira sem, hogy legalább életüket ne áldozzák fel cleggé nem kárhoztható könnyelműségükkel.

Beszédes példája ennek az alább elmondott, csak a közelmúltban megtörtént eset.

Folyó évi május hó 1-én, a szerbiai bagrdani őrs parancsnoka, Swiecicki András őrmester, azon parancsot kapta a jagodini cs. és kir. csendőr járasparancsnokságtól, hogy a Lovci községben és környékén bujkáló három veszélyes rablót (Filipovic Illia, Ivanovic Stanic, a harmadik neve még ismeretlen) nyomozza ki és fogja el,

E parancs folytán Swiecicki őrmester akként intézkedett, hogy Harbulya Pál őrsvezető parancsnoksága alatt három pótcsendőrből álló járőr május 2-án d. u. 11 órakor Lovciban találkozék egy oda más útvonalon elindított és Tibil János, IV. számú csendőr kerületbeli csendőr cz. őrmester parancsnoksága alatt, két pótcsendőrből álló járőrrel. E két járőr azután Lovciban egyesülve, Tibil csendőr cz. őrmester parancsnoksága alatt nyomozzon tovább.

Minthogy az egyesült járőr nyomozása eredménytelen maradt, Swiecicki őrmester a Bagrdanban állomásozott 33/I. honvéd gyalog zászlóalj 1. századától igényelt 10 főnyi karhatalmat küldött Tibil csendőr cz. őrmester rendelkezésére.

Tibil csendőr cz. őrmester május hó 3-án délután 9 órakor az egész legénységet három járőrbe osztotta, és pedig:

1. járőr: Tibil csendőr cz. őrmester parancsnoksága alatt, Pálinkás Miklós és Müllner János pótcsendőrök, Vasoli Béla, Szabó János, Tarkanyik Tódor és Mitra Demeter karhatalmi katonák;

2. járőr: Váci Péter szakaszvezető pótcsendőr parancsnoksága alatt, Felegyi János, Argyilán Flórián, Lázár Károly és Bolohorecz Mihály karhatalmi katonák;

3. járőr: Harbulya Pál őrsvezető parancsnoksága alatt, Kukulya András, Tuskó Sándor pótcsendőrök, Darócz Imre és Poda György karhatalmi katonák.

Tibil csendőr cz. őrmester meghagyta Harbulya őrsvezetőnek, hogy Lovcától 1 és egy negyed kilométernyi távolságra levő házhoz menjen, ott reggelig lesállást foglaljon el és Ivanovic Stanic rablót fogja el.

Váci Péter szakaszvezető azt a parancsot kapta, hogy Filipovic Jelena (Filipovic Illia nagyanyja) házáat keresse fel és ott lesállást tartson.

Tibil csendőr cz. őrmester járőrrel d. e. 11 óráig a

HEGEDŰ

Csodásan szép hangu, vonóval, teljesen felszerelve 8 korona.

Ébenfa felszereléssel 12 és 18 kor. Mesterművek 20 és 40 korona. Egész finomak részletre is. Rosszakat művésziesen javít.

Arjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Mogyoróssy Gyula kfr. szab. hangszergyár

CZIMBALOM

szab. aczélszerkezettel, részletre is. Csodaerős, tiszta hangu **TAROGATO** ősrégi magyar hangszer, csodásan szép hangu, 5 billentyűvel 16 kor., 6 billentyűvel 21 kor., 8 billentyűvel 25 kor. Valódi rózsafából 70 K, 80 K és feljebb. Finomabbak részletre is kaphatók.

Budapest, Rákóczi-ut 71.

Fuvolák, csiterák stb. Húrok. Javítási műterem stb.

Drótakadályok Szaloniki vidékén.

községben portyázott, azután a Filipovic-féle ház mellett levő gyümölcsösbe ment, ahol a háztól mintegy 40 lépésnyi távolságra szintén lesállást foglalt.

Sem Tibil csendőr cz. őrmester, sem pedig Váczi szakaszvezető nem tudták, hogy egymással szemben fekszenek, annál kevésbé, mert akkor átláthatlan sötétség volt.

Tibil csendőr [cz. őrmester járőréhez tartozó Müllner pótcsendőrt köhögési inger lepte meg és köhögnie kellett. Ezt meghallotta Váczi szakaszvezető, kinek figyelmét ez annál is inkább felköltötte, mert röviddel azelőtt Felegyi János karhatalmi katonát a még mindig a községben vélt Tibil csendőr cz. őrmesterhez küldötte azzal a kérelemmel, hogy segítségére jöjjön.

Nyomban a köhögés után Váczi szakaszvezető ugyanazon irányból lépéseket hallott és azon hiszzenben, hogy a rablók vannak ott, kétszer szerb nyelven «Ki van ott?» szavakat kiáltotta, de választ nem kapott. A második felhívás után Tibil csendőr cz. őrmester járőre részéről egy lövés dördült el, mire Váczi szakaszvezető is megkezdte járőrével a tüzelést és 11 lövést adott le, míg Tibil csendőr cz. őrmester és járőre összesen hat lövést tett.

A tüzelés megszűnte után Váczi szakaszvezető a gyümölcsös kert kijáratához szaladt, hogy onnan senki se távozhassék, ekkor azonban már vele szembe jöttek Farhanyik Tódor és Mitre Demeter karhatalmi katonák, akik azután a tévedést felderítették és ekkor állapították meg, hogy Tibil csendőr cz. őrmester agyonlövetett és hogy a rablóknak nyoma sincs.

A foganatosított bizottsági megállapítások után Tibil csendőr cz. őrmester hullája Bagrdanba szállítottott, ahol május hó 5-én d. e. 10 órakor az ottani temetőben eltemettetett.

A vizsgálat adatai szerint, Tibil csendőr cz. őrmester saját megmondolatlanságának és vigyázatlanságának esett áldozatul. Neki tudnia kellett, hogy a Filipovic ház körül lesállásban van Váczi szakaszvezető járőre, mert hiszen azt maga rendelte oda, mégsem értesítette Váczi szakaszvezetőt sem annak eligazításakor, hogy oda fog érkezni, sem pedig megérkezésekor, hogy ott van.

*
Közreadtuk ezen sajnálatos eseményt, remélve, hogy bajtársaink azt olvasva, okulni fognak belőle.

KÉPEINKHEZ.

Az ántánt a Balkánon.

Bulgáriának a múlt év őszén történt az az elhatározása, hogy a középponti szövetségesek mellett beavatkozott a háboruba, teljesen megérlelte az ántántnak már előbből is tervezett azt a szándékát, hogy Görögországnak egy alkalmas részén hadsereget szállít partra a mindenfelől fenyegetett szerbek védelmére. Legalkalmasabbnak találták erre a célra Szaloniki környékét, mint ahonnan legrövidebb ut vezet Szerbiába s egyidejűleg arra is számítottak, hogy az alatt, míg a szerbeknek segítséget küldenek, Bulgária szintén közeli határát is veszélyeztethetik s így ezen az egy fronton két irányban is leköthetik a bolgár seregeket. Hogy ily körülmények között és az orosz Fekete-tengeri flotta eredményes támadására is számítva teljesen bizonyosra vette az ántánt, hogy Szerbia megvédése mellett hamarosan hemasirozhat a velünk akkor még területi

összeköttetésben nem lévő Bulgáriába, sőt talán Konstantinápolyba is, ez szinte önként értetődőnek látszott az ántánt hadvezetőségek előtt.

De mint minden eddigi tervük, kába remény maradt ez is. Görögországtól kikényszerítették ugyan Szaloniki és környéke megszállását, néhány hét alatt megrakták ezt az egész vidéket körülbelül 300,000 főnyi angol és francia katonasággal; majd később oda szállították a Dardanellák alól elűzött csapataikat is, de mint a rosszul számító játékos, mindig és mindenütt megkéstek egy huzással. Mire ők Szaloniki körül felkészültek, Bulgária megrakta katonaságával a bolgár-görög határt s egyidejűleg az osztrák-magyar és német seregek által is szorongatott szerbeket oldalba támadta Szerbia keleti határán és mire az ántánt seregek a szerbek segítségére jöhettek, Szerbia már nagy részben el volt foglalva és bolgár-német csapatokkal találták magokat szemben az ántánt segítőcsapatok.

Azóta a körülbelül 400,000 főre felemelt szaloniki-i ántánt hadsereg el sem hagyhatta a görög területet. Támadó kísérleteiket mindannyiszor visszaverte a törökök és németek részéről segített bolgár katonaság s így Sarrail angol tábornok csupán újabb tervek szövögetésével és a nagy tétlenségben *rendületlenül álló* csapatainak megszemlélésével töltheti idejét a drótakadályokkal minden irányban körül vett táborhelyeken. Bulgárta nem szándékozik görög területre; az ántánt seregek pedig legfeljebb apró-cseprő eredménytelen hátraharczokig juthattak. S nagy a valószínűség, hogy tovább nem is fognak jutni, hanem a képeinken illusztrált helyzetben fogják megérni a háború végét is az ókorbeli Nagy Sándor maczedóniai fejedelem nővérének: Thesszalonikének nevére elnevezett Szalonikiben és környékén.

HIREK.

Adományok. A Sebesta Ottokár őrnagy parancsnoksága alatt álló, a cs. és kir. 6. szállásmester osztály táborig csendőr osztagába beosztott legénység a háboruban elesettek árváinak és özvegyeinek segélyezésére gyűjtést indított, melynek eredményét, 1022 korona 32 fillért megküldte a m. kir. honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatalának. Ezen valóban szép eredményt elért összeghez hozzájárultak: Küsmödi Péter csendőr cz. őrmester 30, Deubl Géza tizedes pótcsendőr, Gálffy Péter csendőr cz. őrmester, Hübel Mátyás őrmester, Martinecz István tizedes pótcsendőr 15—15, Bartha Ferenc csendőr cz. őrmester 12, Csegezi Kálmán és Csizsár Miklós őrmesterek, Czakel György népfelkelő, cz. szakaszvezető pótcsendőr, Domokos Mihály csendőr cz. őrmester, Fischer Bernát, Grau Mihály, Gál Mihály, Hirth Ádám népf. pótcsendőrök, Jobi Károly őrmester, Juhász Imre, Kispál László népf. tizedes, pótcsendőrök, Molnár János, Markaly Antal csendőr cz. őrmesterek, Mátyási János népf. tizedes pótcsendőr, D. Nagy János járásőrmester, Nyáguly Miklós őrsvezető cz. őrmester, Nagy János népf. pótcsendőr, Pásztor János őrmester, Szabó Mihály őrsvezető cz. őrmester, Szalai Márton csendőr cz. őrmester, Schön Mihály népf. tizedes pótcsendőr, Vida Pál csendőr cz. őrmester és Weisz György népf. pótcsendőr 10—10, Bocsa Károly és Kiss Nándor csendőr cz. őrmesterek 8—8, Almánszki Lajos csendőr cz. őrmester 6-32, Cziklédi Imre és Ernst Ferenc őrmesterek, Falk János népf. tizedes pótcsendőr, Halmágyi Tamás őrsvezető cz. őrmester, Koróján János őrmester, Molnár Izidor őrsvezető czimzetes őrmester, Neimer József

népf. cz. őrmester pótcsendőr, Pozsa István és Schwihla Pál népf. tizedes pótcsendőrök, Schappert Oszkár, Szabó Gergely és Tomos József csendőr cz. őrmesterek, Záhra János őrmester 6—6, Albu Peter őrsvezető cz. őrmester, Báthori János járásőrmester, Biró Antal csendőr cz. őrmester, Bell Mihály népf. pótcsendőr cz. szakaszvezető, Csiki Domokos és Csukovics János csendőr cz. őrmesterek, Csizsér Albert őrmester, Cser Mihály csendőr cz. őrmester, Csepregi Antal népf. pótcsendőr, Bodnár Ferenc népf. tizedes pótcsendőr, Danics István, Deméni László csendőr cz. őrmesterek, Grosz Lőrincz népf. őrmester pótcsendőr, Hegedüs Gábor, Gyüre Ferenc népf. tizedes pótcsendőrök, K. Horváth Tamás csendőr cz. őrmester, Haas Ferencz, Juhász István, Ivanics József, Joó János népf. tizedes pótcsendőrök, Kosinszky Kristóf őrmester, Karabin János csendőr cz. őrmester, Kovács Pál népf. tizedes pótcsendőr, Máté Lajos, Morbitzer Reinhold csendőr cz. őrmesterek, Müller Jakab népf. tizedes pótcsendőr, Majoros Ferencz népf. cz. szakaszvezető pótcsendőr, Novák Lajos, Nagy János csendőr cz. őrmesterek, Nagy Ferencz, Németh János, Renner Tamás népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Surí József népf. pótcsendőr, Szabó Jeremiás őrmester, Turek Rudolf népf. őrmester pótcsendőr, Wannerl János osztrák csendőr alőrmester, Zinz Mihály népf. tizedes pótcsendőr, Zerbes György népf. őrmester pótcsendőr 5—5, Ádám Miklós járásőrmester, Bordás Béla őrmester, Borbély Károly csendőr cz. őrmester, Czap Sándor népf. pótcsendőr, Freund János őrmester, Gáspár József őrsvezető cz. őrmester, Gärtner Mihály őrmester, Husi Lajos őrsvezető cz. őrmester, Hahn Ottó őrmester, Helik Márton, Hirt Vendel, Hamperl János, Haas József népf. tizedes pótcsendőrök, Jakabfi Lajos csendőr cz. őrmester, Juhász János, Kautzki Lajos népf. tizedes pótcsendőrök, Kálmán Lajos népf. őrmester pótcsendőr, Lech Sándor szakaszvezető cz. őrmester, Lusztig Sándor csendőr cz. őrmester, Lebár Gyula népf. tizedes pótcsendőr, Majlinger Ferencz őrmester, Majzler Jakab, Müller Miklós népf. tizedes pótcsendőrök, Oltyán Ilés, Porubszki András csendőr cz. őrmesterek, Petró Flórián, Penz János, Rideg János népf. tizedes pótcsendőrök, Samu István népf. pótcsendőr, Szilvás János, Skrilcz István népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Tóth Károly őrmester, Warzecha János, Weisz Náthán népf. tizedes pótcsendőrök, Zsurka Szabin csendőr cz. őrmester 4—4, Eszik Mihály őrmester, Franer Alfréd népf. szakaszvezető pótcsendőr, Hock József népf. tizedes pótcsendőr, Kovár Donát, Krakovitz József csendőr cz. őrmesterek, Lőrincz Árpád népf. tizedes pótcsendőr, Piorkovszky Kázmér őrmester 3—3, Partin Mihály őrmester 2-2, Albrecht Norbert, Auspitz N. tizedesek, Antal János csendőr cz. őrmester, Adorján József népf. tizedes pótcsendőr, Bruder József, Bursch István, Biró József őrmesterek, Baricz Károly, Börcsök Imre, Boldog József őrsvezető cz. őrmesterek, Braczkó János osztrák csendőr alőrmester, Benes Gyula, Barók Dániel csendőr cz. őrmesterek, Bognár Sándor, Baliga István, Bodor György, Brhel János népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Czinege Lajos őrmester, Csorpita Mihály I. oszt. számvivő altiszt, Csuz József, Csillik József, Cseh Mátyás népf. tizedes pótcsendőrök, Daudó Lajos népf. őrsvezető pótcsendőr, Eisert Lipót osztrák alőrmester, Emrich János népf. cz. tizedes pótcsendőr, Farkas Péter, Friedländer Farkas őrmesterek, Fonyadt Lajos csendőr cz. őrmester, Falnicza Mihály népf. cz. szakaszvezető pótcsendőr, Fábrián Lajos, Feiermann Simon népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Gagy Ferencz, Glasgall Henrik őrmesterek, Gali Imre, Gerzi István

népf. tizedes pótcsendőrök, Heilinger Antal népf. cz. szakaszvezető pótcsendőr, Horváth János VI. csendőr cz. őrmester, Hin András népf. cz. őrmester pótcsendőr, Herczeg József, Horváth Sándor népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Jurás József őrsvezető cz. őrmester, Jech András népf. tizedes pótcsendőr, Junesch György csendőr cz. őrmester, Keller Nándor, Katz S. őrmesterek, Kecs-kés Ferencz, Kaposi Sándor őrsvezető cz. őrmesterek, Kuligowszky János, Kovács (Szék) József, Kulcsár Ferencz csendőr cz. őrmesterek, Kiss Károly népf. cz. őrmester pótcsendőr, Komlosán Miklós népf. szakaszvezető pótcsendőr, Kelemen József szakaszvezető, Kemény József, Kovács Pál, Klima József, Komonyi Dániel népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Launhardt Lajos őrmester, Lusztig Nándor I. oszt. számvivő altiszt, Lipták Pál népf. cz. tizedes pótcsendőr, Lukács Pál népf. cz. szakaszvezető pótcsendőr, Lochián Pál szakaszvezető, Mergl József népf. cz. tizedes pótcsendőr, Moldován János, Molnár János csendőr cz. őrmesterek, Minár Péter népf. cz. őrmester pótcsendőr, Mike József, Miksán Sándor, Mátyás István szakaszvezetők, Mészáros Gyula, Müller Vilmos népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Négyesi Lajos csendőr cz. őrmester, Nagy Lajos népf. cz. tizedes pótcsendőr, Nagy István népf. pótcsendőr, Ötvös Gábor, Probszt Lajos, Popperl Ottomár őrmesterek, Petri Antal őrsvezető cz. őrmester, Pozsonyi János csendőr cz. őrmester, Petrik János népf. cz. őrmester pótcsendőr, Péter Pál, Petényi Bertalan, Paulovics János népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Pajer Ferencz népf. pótcsendőr, Pintér Ferencz népf. őrsvezető pótcsendőr, Rosenzweig József népf. cz. tizedes pótcsendőr, Schön Henrik, Szred Miklós őrmesterek, Sperger Pál osztrák csendőr alőrmester, Seres Gergely őrmester, Szarka Ferencz, Szabó István, Szabó Imre, Szabó János I, csendőr ezimzetes őrmesterek, Szóke Béla, Szabó Pál, Szkimina József népf. cz. tizedes pótcsendőrök, Szabó János, Szabó Károly, Szányi József népf. pótcsendőrök, Tegző Ferencz őrmester, Turcsányi János csendőr cz. őrmester, Tábi János népf. cz. tizedes pótcsendőr, Vojtek József, Vesztergom György népf. cz. őrmester pótcsendőrök, Vig István népf. pótcsendőr és Jobbágy Gusztáv népf. cz. tizedes pótcsendőr 2—2, Barics Tivadar népf. cz. tizedes pótcsendőr, György József, Gyermák György őrmesterek, Jelinek József tizedes, Jäger Lajos népf. szakaszvezető pótcsendőr, Kele János csendőr cz. őrmester, Misliwetz József, Máté Ferencz, Petz Ágoston népf. tizedes pótcsendőrök, Szilágyi József őrmester 1—1 koronával, Bandi Imre tizedes, Endre István, Molnár Imre, Polgár Sándor, Ugodi Károly 50—50 fillér, Zöld Sándor csendőr cz. őrmester 20 fillérrel, végül a szitási hadtápellomás parancsnokság tisztjei 10 korona 10 fillérrel.

Ugyanezen célra beérkezett hozzánk Nagy László honvéd őrnagy, a 31. pótzászlóalj parancsnokától, a szentendrei őrs utján 10 korona, továbbá Menyhárt József őrmestertől Nagylázló, a rokkant katonák részére 5 korona, Lázár Ferencz őrmestertől Nagyhalmaztól, a háboruban megvakult katonák javára 8 korona, Rökkert Sándor őrmestertől, az internátus javára, 10 korona, Bernert Lajos csendőrtől Vr. Banjáról, a Vörös Kereszt javára 5 korona 50 fillér és a holicsi őrs legénységétől és az ottani őrsparancsnok nejétől ugyane célra 22 k., mely adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Jegyzés a hadikölcsönre. Péter Lajos csendőr cz. őrmester, a magyarszentbenedeki őrsről, a IV-ik hadikölcsönre, a magyarszentbenedeki postaföld utján, 1000 koronát jegyzett.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Szállítási átalány. A szárnyparancsnokság döntését kell kikérniök.

B. J. népf. szkv. Szolgálati ügy.

Budavára. 1. Nézetünk szerint a nős őrsparancsnokot egy harmadrésze illeti meg. 2. Nincs. 3. Nem.

666. Jogosan kimaradhat.

112. és M. cs. cz. őrm. Szolgálati ügy, melyre a Szolg. Szabályzat I. rész 53. pontjában felvilágosítást talál.

Duna. 1. Az előző üzenet önnök is szól. 2. Nem.

Alföldi. Minden csendőr czimzetes őrmesterre egyformán érvényes.

B. őrmester. «2. pont. Nem népfölkelésre kötelezett orvosok, minden egyéb járandóság helyett, napi 20 K tiszteletdíjat kapnak. Állandó tartózkodási helyükön kívül igényük van az átvonuló szállásra a XI. rangosztályba tartozó havidijasokat megillető kiszabásban. 3. pont. Az alkalmazásban álló orvosnőknek 1915 augusztus 1-től kezdve napi 20 K tiszteletdíjra és a 2. pont alatti átvonuló szállásra van igényük. 5. pont. Ama állami tisztviselők részére, akik a rendes, az állam által fizetett foglalkozásuk mellett katonai szolgálatban tevékenykednek, esetenkénti felterjesztésre, a honvédelmi (hadügy) miniszter (hadtápfőparancsnokság) a szolgálatteljesítés napjaira meghatározott és utólag fizetendő jutalomdíjat fog a rangosztályuk számára megállapított nyugdíjak mérvéig engedélyezni.»

F. 1887. Kérje kihallgatáson.

M. O. népf. Ténylegesítésre nem számíthat s így kérdései tárgytalanok.

Vegyes. Szolgálati ügy, forduljon szakaszparancsnokához.

1096. Huszárezredes volt.

Sz. népf. tizedes és 112. Bizonytalan időre be van szüntetve.

Vitatkozók. A nyugdíjon felül lakbérnyugdíj is jár. Ha azonban a nyugdíj és a lakbérnyugdíj összege, a tényleges szolgálatban utoljára élvezett beszámítható javadalmazásnak és lakáspénznek (természetbeni elhelyezésnél az állomás után bér-szabásszerű lakbérváltság) együttes összegét meghaladná, úgy a lakbérnyugdíj fejében csak akkora összeg folyósítható, a mely a nyugdíjjal együttvéve az utoljára élvezett beszámítható javadalmazás és lakáspénz (lakbérváltság) összegét teszi ki.

Vezetnyelt csendőr. Nézetünk szerint igen.

B. F. szkv. 1915. évi márczius 31-en kelt 186030/4—1914. sz.

Kérdézősködő. Mint nős, a ténylegesítésre nem számíthat.

Piktor mester. 1. Nem tudunk róla. 2. Nem értjük.

Határszél. Amennyiben önökre is vonatkozik, úgy meg fogják kapni.

Öreg tart. szakaszvezető. A csapatok leszerelésével egyidejűleg.

Határszél. 1. Szolgálatban a kalap viselendő, feltéve, hogy a táborig sapka viselése külön elrendelve nincsen. 2. Igen. 3. Az első mód szerinti megoldás a helyes.

S. i. Express. 1. Esetleg igen. 2. A feladási hely illetékes kir. járásbírójánál. 3. Irásban, esetleg szóbeli panasz útján.

K. M. népf. Amennyiben a jogokat élvezzi, úgy a kötelezettségeket is teljesítenie kell.

M. cs. 1. A felvétel a háború alatt szünetel. 2. Igényjogosultság vagy próbaszolgálat. 3. Forduljon a legközelebbi magyar kir. államépítészeti hivatalhoz.

7777. 1. Olvassa el lapunk f. évi 11. számában «Erdélyi vitatkozók»-nak adott üzenetünket. 2. A nősülés nincs a szolgálati időhöz kötve.

Hegyaljai 105. 1912. évi LXIII. tez. II. fejezet.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy:

Báthory János, a 12. hadtesthez beosztott csendőr járásormester, a német császár Ő Felsége által neki adományozott «német hadiérmet» elfogadhassa és viselhesse.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréséül:

Orosz László csendőr cz. őrmesternek, a IV.,

Fülöp István csendőr cz. őrmesternek, a II.,

Cseh József,

Dobay István és

Balácsi Lajos csendőr cz. őrmestereknek, a IV.,

Krakovics József csendőr cz. őrmestereknek, az V.,

Kocsis András és

Pálfi Sándor csendőr cz. őrmestereknek, a VIII.,

Szőcs Dénes őrmesternek, az I.,

Laczkó Péter,

Mészáros Gábor és

Kámondy Antal csendőr cz. őrmestereknek, a II.,

Szász Ferencz,

Klubert József,

Bilanovics Győző őrsvezető cz. őrmestereknek és

Schmidt Rikárd csendőr cz. őrmesternek, a IV.,

Vikolinszky Kálmán csendőr cz. őrmesternek az V.,

Silye József csendőr cz. őrmesternek, a VII.,

Herczeg János csendőr cz. őrmesternek a VIII. számú csendőrkerületben, továbbá:

a háboruban teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréséül:

Szentkereszt György járásormesternek és

Szabó Sándor I. őrmesternek, a III. számú csendőrkerületben, azután:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréséül:

Zéhra János őrsvezető cz. őrmesternek, az I.,

Nyáguly Miklós őrsvezető cz. őrmesternek, a VII.,

Vén János őrsvezető cz. őrmesternek, a VIII.,

Bence Sándor csendőr cz. őrmesternek az I.,

Juhász István I. csendőr cz. őrmesternek, a II.,

Dénes János csendőr cz. őrmesternek, a III.,

Németh János csendőr cz. őrmesternek, a IV.,

Bocsa Károly csendőr cz. őrmesternek, az V.,

Barna Imre csendőr cz. őrmesternek, a VII.,

Pfeifer Fülöp őrsvezető cz. őrmesternek, a IV.,

Kucserka Pál őrsvezető cz. őrmesternek, az V.,

Fintics Sámuel őrsvezető cz. őrmesternek, a VI.,

Tóth Ferencz II. és

Horváth Péter csendőr cz. őrmestereknek, a II.,

Kertész István csendőr cz. őrmestereknek, a III.,

Hincz György csendőr cz. őrmesternek, a IV.,

Hantó József,

Biró Domokos,

Szentpéteri Vendel és

Fazekas János csendőr cz. őrmestereknek a VI.,

Czéh József csendőr cz. őrmesternek, a VII.,
Józsa Mihály és
Fülöp Gyula csendőr cz. őrmestereknek, a VIII.
számu csendőrkerületben;
az ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:
Orbán Sándor csendőrnek, a IV. számu csendőrkerü-
letben.

Dicsérő elismerésben részesítették:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elis-
meréseül:

Rozsnyai Béla, egy katonai parancsnokságnál beosz-
tott, a nagyváradi csendőriskola állományába tartozó
csendőrőrnagy és

Dolák Márton ugyanazon iskola állományába tartozó
járásőrmester.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elis-
meréseül:

az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:

Érdi László és
Deák József II. csendőr cz. őrmestereknek, az V.
számu csendőrkerületben;

a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Fontányi István csendőrnek a VI.,
Berend Lajos és
Miesmer József csendőröknek, a II.,
Szántó Antal csendőr cz. őrmesternek, a VII.,
Nagy János II. csendőr cz. őrmesternek, a IV. és
Mojzes Imre csendőr cz. őrmesternek az V. számu
csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Fóris András csendőr cz. őrmesternek, a IV. és
Hock Imre csendőr cz. őrmesternek, az V. számu
csendőrkerületben.

Áthelyezett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Biczó György hadnagy-számvivő, a II. számu csendőr-
kerület törzsétől, ugyanazon csendőrkerület pótszárnyához.

Kineveztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

csendőr járásőrmesterré:

1916. évi május hó 1-ével:

Tormási Sándor őrmester, a II.,
Mircse Lázár őrmester, a VII.,
Lahó István őrmester, a VIII. számu csendőrkerület
állományában;

1916. évi június hó 1-ével:

Jurpa Mátyás őrmester, a II.,
Bajáki Lajos
Bretán László,
Sohajda Sándor,
Imre József,
Kozma Sándor,
Göllner Károly,
Nagy Ambrus,
Sulán Géza őrmesterek, a IV. és
Nagy Péter őrmester, a VI. számu csendőrkerület
állományában;

1916. évi július hó 1-ével:

Szabó Gábor I. őrmester, a III.,
Csonka András őrmester, a IV.,
Tokai János őrmester, a VI. és
Székely László őrmester, a VII. számu csendőrkerü-
let állományában.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Németh Dávid, VI. számu csendőrkerületbeli járásör-
mester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».
Választott lakhely: Bares (Somogy megye).

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. IV. számu csendőrkerületi parancsnokság
által:

Erdei József őrsvezető cz. őrmester, Kincsessy Bog-
dán máramarosszigeti és Schwartz Márton nagymuzsalyi
lakosok kárára történt lopási esetek tetteseinek és or-
gazdának, 183 órán át tartó farszto és észszerű nyomo-
zással történt kiderítéseért;

Bartók Gyula csendőr cz. őrmester, ezen esetről járőr-
vezetőjének hathatós támogatásáért.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☰ Telefon 153—44. szám. ☰

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpenzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
betét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.

Utalványok, intézvények és cheques beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Előléptettek:*örmesterré:*

1916. évi július hó 1-ével:

Szőke János, VII. számú csendőrkerületbeli örsvezető cz. őrmester:

örsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi június hó 20-ával:

Zsigmond Sándor, III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

1916. évi június hó 1-ével:

Miklósi György, III. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester:

1916. évi július hó 1-ével:

Garab Imre, V. számú továbbá Mátyás György, Donáth Mihály, Éberhardt Károly, Veres Ádám, Kolbász György, Szatmári Dániel, Mihály Sándor, Györke Lajos, Keller József, Varga István II., Kató Gyula, Marti Ignác, Varga István III., Csergő József, Koncsag Kálmán és Albert Antal, VII. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1916. évi április hó 1-ével:

Siró Rezső, Farkas János II., Hörömpöli István, Gábor Tivadar, Geleszka Pál, Bóbis János, Markos György, Polkoráb József, Bezák József I., Mikulás János, Németh József II., Szabó Lajos I., Moldován András, Jánoska József II., Kakas Sándor II., Belovics József, Tekercsó István, Váradi Mihály, Timkó József, Petényi József, Gyarmati János, Dancsó István, Kolarovics Vilmos, Németh Imre, Csékfalvay Lipót, Lavrinecz János, Jankó József, Puskás Kálmán, Skula Mihály, Berki Lajos, Schwarzenberger Rezső, Schály János és Vanek Ferencz V. számú, valamint Mónus Mihály, VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 1-ével:

Nagy István III., Szabó József IV., Ábrán Károly, Mester János, Zsigmond György, Bosnyák Lázár, Gupesi Lajos, Csép Sándor, Sipos J. István, Suttag Mihály, Pataricza Ferencz, Rétyi Mihály, Biró János, Takács András I. csendőrök, a második kerület, azután

Birostyuk János és Surján István csendőrök a IV., Nógli Lajos csendőr a IV., Balogh Albert II., Krizbai András, Szalai Péter, Ábrahám István, Ábrahám Mihály, Biró Mihály Gergely, Bartha József I., Boda Gyula, Bege Imre, Bálint Dénes, Bedő Dániel, Deák Mihály, Dezső János, Dénes István, Demeter Márton,

Demse Simon, Eröss Ferencz II., Éltes Dénes, Gergely Lajos, Gyergyai Ignác, Handra Árpád, Imreh Gergely, Jakab Sándor, Kovács Péter, Koszta József, Kiss Albert I., Kilyén László, Kovács Balázs I., Keresztes Lajos Mózes, Mayer János I., Pál Imre I., Pfloch János, Róka Antal, Ravasz István, Simon József, Szabó Tamás, Szöcs Ferencz I., Szolga Lajos, Szirmai Arnold, Szitás András, Szigeti István Géza, Toldi János, Takács Árpád, Veres József II., Kovács György I., Dániel Pál, Darkó Áron, Gödri József, Ádám András, Komanics Szilárd, Buzás Imre, Miklós Ferencz, Bányai Ferencz, Bartók Lázár, Gáspár József, Cure Péter, Kopasz Antal, Vas József, Opris József, Borboly István, Betegh László, Tóth Ferencz II., Benkő István, Eröss Ferencz, Mátyás András, Balázs Sándor, Becze András, Lukács János I., Fekete Mihály, Benes Ágoston, Fodor Boér István, Hadnagy József I., Boga Lázár, Nagy Sámuel, Császárs Balázs, Veres Gyula, Balogh Albert I., Menyhárt Sándor, Kupán Miklós, Hatvani Gábor, Fazekas Mihály, Suba József, Deák Sándor, Donáth György, Tóth Lázár, Bakó Sámuel, Gecző Kálmán, Nika Sándor, Csedő Péter, Góga György, László Ignác, Deák András, Fábrián Sándor, Joó Ferencz, Szabó Albert, Kellán K. András, Izsák Mózes, Bajkó Antal, Gondos Gyárfás, Kuti István, Magyarai Fülöp, Elekes János, Kádár Lajos, Szabó Dávid, Kiss Albert II., Bende Lőrincz, Konráth Lajos, Gál Antal, Zsunkuj István, Vankó Mihály, Fejér András,

(Folyt köv.)

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára

Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**Fontos értesítés!**

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített tábori

csendőrségi sapkákés **acélzöld hajtóka posztó** már kapható. ::

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Rendőr-kutya-idomítás.

Irta: *Protector Securitatis.*

Elcséptelt ige; de — ügylátszik — az ige kezd testet öltetni. Örömmel értesülök arról, hogy Belügyminiszter ur Ö Nagyméltósága egyes csendőrkerületeknek szolgálati használatra szánt kutyákat adott ki. Egyszersmind felszólítva lettem, hogy a kutyák idomításához és vezetéséhez egy rövid «utmutatás»-t szerkeszszek. Szívesen vállalom ezt a feladatot s megkísérlem az «idomítás» terjedelmes anyagát dióhéjba szorítani s a legszükségesebb tudnivalókat rövid távirati szövegbe szorítani.*

Rendőri s csendőri használatra a legalkalmasabb 4 kutyafaj: Német juhászkutya, Dobermann, Airedale terrier (olvasd Érdél terrié) és ritkábban a Rottweiler.

A leggyakoribb a farkashoz hasonlító német juhászkutya. Faji kellékek: éberség, kitartás, kitünő orr, minden időviszonytárggyal daczó mez.

Az idomítás első feltétele: feltétlen engedelmesség s a vezetőhöz való minden külbefolyástól ment ragaszkodás.

Az idomítás segédeszközei: egy hosszú és egy rövid póráz rugós karabinnal, egy erős nyakörv és egy puha-fából készült két végén fagommbal ellátott «hozófa» (Apportierholz). Ezenkívül az «emberre idomításhoz» szükséges legalább egy erős vászonzól készült matracszerű kabátujj. A büntetés eszközei: egy rövid ostor és egy csörgő lánczcsomó.

Jutalmazásul szolgál: czirógatás, szelid, hizelgő hangadás, egy darabka cukor vagy más kedvencz csemege.

Durva bánásmód, kegyetlen ütlegelés, nem időszerű rákiáltás stb. az idomítást csak hátráltatják.

Az idomítás feloszlik házi- és terepidomításra. Ez utóbbinak kiegészítő része a szolgálati alkalmazás.

A házi idomításhoz tartozik: a tisztaság, pórázon vezetés, előhozás, (apport) leülés, lefekvés.

A terepen ezeken kívül: az ugrás és mászás falakon s korlátokon keresztül, az elveszett keresése, a hangadás, a

fürkészés, (cserkészés), vezényszóra ismeretlenek megállítása, üldözése, esetleg megragadása, végre vízbeesettek kimentése.

A kutyának szükségét csakis a házon kívül szabad elvégeznie, tisztatlanság fenytések és meghatározott időben való kivezetés által szoktatható le.

A pórázon vezetésnél a kutyának mindég a vezető baloldalán avval egy magasságban kell haladnia s ez póráz nélkül is megkövetelendő.

Az előhozást a kutya legkönnyebben játszva a lak-tanya udvarán tanulja meg. Ehez a «hozófa» használandó, melyet mindég nagyobb távolságokra kell eldobni s végre elrejtetni vagy elásni. Arra szigoruan tartani kell, hogy a kutya a hozófát a vezetőhöz visszahozza, leüljön és azt szájából könnyen kibocsássa. Játszi ugrándo-zás a hozófával káros. Jelhang «Apport», azután «Szecen» (Ülj!) A fa elbocsátására «Ausz» (hagyd!) A leülésre azáltal szoktatjuk, hogy balkéz-zel álla alatt felemeljük, míg jobbkez-zel farát lenyomjuk.

A lefekvéshez «Placz!» (feküdni!) jelhangra a kutyát elől és hátul addig nyomjuk, míg lefekszik. Ezen helyzetben fokozódó időtartamig kell meghagyni s végre hozzászoktatni, hogy a vezető távozása után is fekvé maradjon, míg a «hír!» (ide) vagy ftyülésre a vezetőhöz visszatér.

A terepen ezen gyakorlatokat persze tovább kell fejleszteni, de a következőre csak akkor áttérni, ha az előző már kifogástalanul megy. Különösen hozzá kell szoktatni a kutyát, hogy pórázon vezetve vagy anélkül a vezető minden fordulatát kövesse s ha az megáll ő is azonnal megálljon és leüljön.

Az ugrás «hopp!» jelszóra akképen történik, hogy a vezető előbb alacsony s később magasabb korlátokon, kerítéseken, árkokon átugrik a kutyát pórázon vezetve maga után vonva, de mindég «hopp»-ra. Magasabb korlátok vagy kerítéseknél a vezető előbb a másik oldalra megy s a pórázon levő kutyát «hopp!» és pórázhuzás által ösztönzi átugrásra vagy átmászásra. Végre a gyakorlatok póráz nélkül is előveendő-k. Az ily gyakorlatoknál jó szolgálatot tesz a lánczcsomó, mellyel a kutyát, ha a jelhangra nem engedelmeskedik vagy a vezető vagy a segéd távolról megdobja.

* A ki bővebb tájékozódást óhajt, megtalálja azt az örsökön levő Most-féle könyvben «Vezérfonal a rendőr- és védőkutya idomításához».

Hegedüt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvariés hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

Az elveszett keresése «szuh!» (keress!) jelhangra történik, s az «apport!» továbbképzése átmenet az orrmunkára, a nyomoknak szaglálás után való követésére. Evvel kapcsolatban gyakorlandó a hangadás «laut!» (ugass!) ez eleinte helyben ülve, később a már megtalált tárgynál gyakorlandó. Ezt legjobban elérhetjük, midőn sétálni távozunk s a kutya orra előtt az ajtót becsukjuk. A kutya most önkéntelenül ugatni fog s ebben őt «laut!» által buzdítjuk, míg végre jutalmul kibocsátjuk. E gyakorlatot tovább kell fejleszteni s a kutyát hozzászoktatni, hogy egyáltalában csak jelhangra ugasson. A hangadást elérhetjük azáltal is, ha a kutyát megkötjük, tőle eltávolozunk és csalogatjuk. Ha egyszer a hangjelt megértette, könnyen hozzászoktatható ahoz is, hogy a keresett tárgy vagy különösen személy feltalálásánál ugasson.

Végeredményben büntetések alkalmazásával leszoktatandó arról, hogy jelhang nélkül ugasson. Ez különösen fontos akkor, ha a kutyát lesállások alkalmazásánál tartjuk magunk mellett. A lesben fekvő kutya gyanus emberek közeledténél önkéntelenül is morogni fog.

Ezt a szokását gyakorlat által fejleszteni kell, de sohasem kell megengedni, hogy a morgás ugatássá fajuljon.

Itt megjegyezni kívánom, hogy az ostorütéseknek, mint büntetésnek nem szabad szenvedélyes ütlegeléssel fokozódni, messze kikanyarított mozdulatokkal. Egy ruganyos suhintás a kézesuklóból teljesen elegendő, s célra fog vezetni.

A rendőrkutya egyik legfontosabb cselekvése a fűrkészés, cserkészés (Revieren). A kutya egy előmutatott tárgy vagy nyom szimatja után követi a nyomot e jelhangra: «Revir!» (fűrkéssz!) E gyakorlathoz egy idegen segéd közreműködése szükséges, aki eleinte csak kisebb és mindig nagyobbodó távolságokra, eleinte egyenes, később hullámos vonalakban távozik és elrejtőzik. A kutyát orrával a nyomra helyezzük, vagy az eltávozott segédnek p. o. sapkájáról vétetünk szimatot, melyet a kutya már ösztönénél fogva követni fog. De fontos az, hogy a kutya ezen ösztönét, amennyiben az kutyák, macskák, vadak nyomainak követésére hajtja, «pfuj!» és büntetések alkalmazásával kiverjük s reá nézve csak emberek vagy tárgyak nyomainak követését tesszük érdekessé.

E gyakorlatnál a terepet gyakran kell változtatni s oly helyeket felkeresni, melyek nem lesznek emberek által keresztül-kasul járva. A gyakorlatnál legjobb a kora reggeli órákat kihasználni s különösen harmatos rövid gyepen dolgozni. Később persze mindenféle talajt fel kell keresni s változó szélirányok mellett is dolgozni. Fontos az is, hogy a kezdő gyakorlatok teljesen magános helyeken véssenek elő, hol a kutya érdeklődése

semmi által elterelve nem lesz s minden érzéke az orrban összpontosul.

Az idomításnak ezen stádiuma különben oly fontos, hogy itt e cikk elején említett «Vezérfonal» XX. száma (206. oldal) beható tanulmányozását kell ajánlanom. Ezt a kérdést egy rövid cikk keretén belül megoldani nem lehet.

Befejezésül ide tartozik még gyanus egyének megállítása, megugatása, esetleg megragadása.

Ezen gyakorlatokhoz a segéd jobb karjára felhuzza a vászon kabátujjat, ott hol ez rendelkezésre áll az idomító öltözetet! A vezető «Fang!» (fogd meg!) jelhanggal uszítja a kutyát, míg a segéd jobb kezében tartott pálcával ingerli. Eleinte célszerű szájkosarat alkalmazni, míg a kutya hozzászokik a «gonosztevőt» jobb karjánál fogva megragadni. A futásban levő segéd úgy forgolódik, hogy a kutya elébe kerekedjék, őt megugassa s megállásra kényszerítse. De mihelyt egy mozdulatot tesz a kutya megragadja.

Kiséreseknel a kutya mindig a csendőr és a gonosztevő között halad s ennek minden mozdulatát figyelemmel kíséri.

Vizbeesettek kimentése a rendőr-kutyának egy olyan tevékenysége, melyet csak nagyobb, erős és az uszásban különösen gyakorolt állatokkal lehet elérni. Vizbe szoktatni azonban minden kutyát szükséges s ennél a gyakorlatnál is a «hozófa» fogja a legjobb segédeszközt szolgáltatni. Óvakodni kell azonban minden kényszer alkalmazásától s különösen a kutyának erőszakkal a vízbedobásától. Egy ilyen kutya nehezen fog még valaha önként a vízbe menni. Ezen gyakorlatok különösen a meleg időszakban veendőek elő, midőn a kutya a fürdést üdülésnek tekinti. Végre néhány szóval a kutya ápolására, gondozására kívánok kiterjeszkedni. Naponta kétszeri étkezés a kutyának teljesen elegendő. Reggel a gyakorlat előtt valamely száraz étel és délben a gyakorlat után főtt paczal, kutyalepény vagy valamely olcsó húshulladék, főtt dara stb. A csendőr kutyája egyáltalában nagy mértékletességhez szoktatandó s kivált szolgálatban nélkülözéseket is kibírjon. Igen fontos, hogy minden táplálékot vezetőjétől kapjon s idegen kézből semmit el ne fogadjon.

Legjobb számára az udvaron egy ketreczet készíteni mely csak a legnagyobb hidegben legyen elzárható. Aljazata legyen egy szalmával, szénával vagy fagyapottal töltött nem igen kemény vánkos oly nagyságban, hogy azon kényelmesen elnyújtózkodhassék. Tisztítóeszközü egy kemény kefe, hosszuszőrű kutyáknál egy ritka fésű is használandó. A kutyát lehető gyakran fűrosztani kell s a balhák ellen célszerű fekhelyén ürömkötegeket tartani. Kivált meleg időben a kutya

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállit Magyarországra legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalmot és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítottát 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

Az orosz harezterről. — Nagy a sár, da kell a bor!

soha friss víz nélkül ne legyen. Türelem, előszereget az állat kedélyébe és gondolkodásába való jóindulatu behatolás előfeltételei az idomitásnak s elvül tekintessék az, hogy: Mindenkinek olyan kutyája van, amelyet megérdemel!

III. Napoleon és a német-francia háború.

III. Napoleon egyik életirója Girandeaunak szerint sem a császár, sem a császárné nem kívánták a háborút. A mint Monseigneur Darbois, a párisi érsek is elbeszéli, midőn a császárnak a harctérre való eltávazása napján megjelent Saint-Cloud-ban, hogy a rendes misét szolgáltassa, a császárt rendkívül levertnek találta s társalgása is igen nyomott hangulatot árult el. A császár komoran beszélt a kezdődő háborúról és annak eshetőségeiről. A császárné pedig, midőn Parieu kijött a minisztertanácsból, szintén aggodalmasan tudakozódott annak határozata felől.

— Azt hiszem, felség, — felelt az, — hogy ha Anglia holnapig valami ürügyet kitalálhatna, melylyel el lehetne kerülni a háborút, nagyon lekötöznék Franciaországot.

— Én is az ön véleményén vagyok, — mondá a császárné komoran.

Eugénia különben azután is mindig óvást emelt aminek tulajdonított mondás ellen, hogy: «Ez az én háborúm!» Ő nem mondta ezt. Ellenben Bismarck hercegről feljegyzik a krónika, hogy egy, a háború után pár évvel nála járt újságíró előtt így nyilatkozott: «Okvetlen szükségem volt egy nagy háborúra, hogy a sokféle régi német pénzeket be lehessen olvasztani. A legelső ürügy is jó volt. Ha az egyik nem sikerült, sikerült a másik!»

Különben is már a háború előjeleinek mutatkozása idején Napoleon súlyos beteg volt, nagy kinokat szenvedve nem ritkán. 1870 június 20-án Sée orvost hívták a császárhoz Saint-Cloudba és a tanácskozáson megállapították az orvosok, hogy Napoleonnak hólyagköve van, de ezt a császárné előtt titokban tartották. Csak később tudta meg a valóságot, mikor egyszer a császár roszullétéről lévén szó, Mouchy hercegnő arra célozott, hogy valószínűleg műtétre lesz szükség, hogy megmenthessék.

— Műtétre? — kiáltott fel a császárné meghökkenve. — Mit akar mondani? A császár olyan rosszul lenne, hogy műtétre van szüksége?

— Igen, felség, Sée orvos nyilatkozatai kétségtelenné teszik ezt.

— Miféle nyilatkozatai? — kérdé ekkor a császárné még jobban megütődve; a mire aztán nem lehetett többé a dolgot előtte titokban tartani.

Páris elhagyva, azt remélte a császár, hogy baja enyhülni fog. De nem így történt. Julius 29-iki levelében bajáról panaszkodik a császárnénak. Aztán napról-napra

kinosabban telt az idő. Alig evett, alig aludt. A mint a császár szolgálja egy emlékirónak elbeszélte, éjente számtalanszor ágyához hívta őt a szenvedő uralkodó, mindig bocsánatot kérve, hogy oly sokat háborgatja. «Nagyon szenvedek!» mondogatta ilyenkor szokott nyugodtságával és nagy, hideg verejtékcseppek folytak le homlokáról.

Mintegy két heti ily szakadatlan szenvedés, álmatlan éjszakák után ült lóra a császár szeptember 1-én, hogy a sedani csataterre menjen. A szemtanúk följegyzik, hogy a császár órák hosszáig elidőzött a legveszedelmesebb helyeken. Látva a közelgő szerencsétlenséget, kereste a halált. Lovát a körülötte elesett harcosok vére fecskendezte be. Pajol tábornok és két más tiszt volt mellette, de ezektől is eltávazott, s a lövöldözésnek leginkább kitett helyeket választotta ki magának, mintha megakartta volna kimélni társait attól, a mit ő maga keresett. De hiába, a halál nem akarta őt elragadni. Még ott a szertepattogó bombák és puskagolyók zápora közepette is jelét adta hálás jóindulatának a hozzá hű emberek iránt. Mint egy francia tiszt beszéli, mikor a császár őt észrevette az ágyúzás közben, magához inté és így szólt hozzá: «Nagy sajnálkozással értesültem tegnap, hogy az ön unokatestvére Brincourt elesett. Bátor tisztem volt. Vigye meg családjának legteljesebb részvétem nyilvánítását.»

Mikor már a szerencsétlenséget kikerülhetetlennek látta, ismét visszatért a csataterre, hol a hadsereg utolsó erőfeszítéseit tevé. A mézárálás tetőpontját érte el. Mikor a fehér zászlót felvonták, a hadi-tanács kis idő múlva elhatározta, hogy lehetetlen a harcot folytatni, meg kell adni magukat. Hogy mily nagy volt az elkeseredés ez időben III. Napoleon iránt, eléggé mutatja az a *czélatosságtól* vezérelt leírása a hadsereg fegyverlerakásának s a két uralkodó találkozásának, mely akkoriban egy francia lap nyomán bejárta az újságokat. E szerint III. Napoleon, látva a sereg kimerülését, levelet irt Vilmos porosz királynak. Ez azonban azt felelte, hogy: Jöjjön ő maga, vagy különben közönséges katonaként fogunk elbánni vele, a mint hogy nem is érdemel egyebet.» Napoleon erre a porosz főhadiszállásul szolgáló majorsági házba ment. A kocsi a ház elé érvén, a császár leszállt, eloltotta cigarettáját és egyedül lépett be az alacsony szobába, melyben a király sisakos fejével és hátratett kezekkel büszkén sétált le s föl. Homály volt. III. Napoleon levette fővegét és német nyelven üdvözölte a királyt. Ez nem felelt sem szóval, sem egy kézmozdulattal; még pár lépést tett, aztán megállt egyenesen, mereven az ex-császár előtt, a ki meghajtottta magát. — «Felség! — mondá ez, — ismételni akarom azt, a mit tegnap írásban tudattam.» — «Jól van, — felelt a király, kinek arcza tüzes volt és hangja reszketett, bár tartóztatni akarta magát; — elhatároztam, hogy Spandau lesz kijelölve fogsági, akarom mondani tartózkodási helyeül; ott fogja megvárni további rendelkezéseimet.» — «Felség!...» kezdé ismét Napoleon. — «Elég!» kiáltott fel a porosz király, kardjával a szoba padlójára ütve. — «A vizontlátásra hát!» szólt az ex-császár most már francia nyelven és oly nyugodtan távozott a szobából, mintha a képviselőház üléseinek megnyitására ment volna ki.

Ezzel a czélatos előadással ellenküzöleg egy igazi szemtanú következőleg mondja el a két uralkodó találkozását. A király leszállván lováról, fölment a ház előtti emelkedettebb helyre. Erre a császár fölemelkedett; arcza oly halvány volt, mint a márvány. Fejét kis katonasapka fődte, keze kardja markolatán nyugodott, egész

Az orosz harctérről. — Gránát-robbanás a Stellung előtt.

a szoba ajtajáig ment és várakozott. A király fürgén ment fel a lépcsőn és belépve, csákóját hóna alá vette. Zavart és meghatott volt. Eleinte csak a törzskart látta meg, mely őt üdvözölte. Egyszerre észrevette a császárt, a ki rá várakozott. Pillanatra megütődöttnek látszott. Aztán élénken feléje menve, kezét nyújtá neki: «Nos hát, Felség! — szól erős hangon, — a fegyverek szerencséje döntött.» — Beléptek a kis szobába, becsukva az ajtót maguk után. Mikor a találkozásnak vége volt, a két uralkodó ismét a ház előtti emelvényig ment. Itt a király újra kezét nyújtá a császárnak, lovára ült, köszönt neki és eltávozott.

E találkozás idején is tökéletesen ki volt már mérülve a legyőzött császár. Délelőtt tizenegy órakor ment végbe a találkozás és addig még semmit sem evett, jól lehet környezete minden áron rá akarta őt erre bírni. De Napoleon így felelt: «A király minden percében itt lehet; nagyon restelném, ha étkezésnél találna.» — Erre aztán egy tiszt elment, vett egy darab kenyeret és egy kis üveg bort, zsebében oda vitte ezeket és majdnem ráerőszakolta a császárra. Ilyen fedelmi ebédje volt azon az szomorú napon III. Napoleonnak.

Azt a saját szerencsétlenségében sem lankadó érdeklődést és seregének s honának további sorsa iránti aggodalmat, melyet az ex-császár a békealkudozások alatt is folyton mutatott, csak az Eugénia iránti szeretete közelíti meg. Mindketten aggódó figyelemmel kísérték a fejleményeket, hátha meg lehetne még mindent menteni. «Nem a dynasztiát kell megmenteni, hanem Franciaországot!» mondotta Eugénia már az első vereségek után. Eugéniát azok a nyugtalanító hírek, melyeket Chislehurstben Napoleonról kapott, arra indították, hogy mivel szép szerével nem mehet a császárhoz, titkon látogassa meg. Londonba ment Clary gróf kíséretében s még egy utitáskát sem vitt magával. Londonban vasútra, majd hajóra ült, mely Ostendébe vitte; egész a Wilhelmshöhehez legközelebbi állomásig eljutott a nélkül, hogy valaki felismerte volna. Itt a kormányzóhoz vitette magát egy bérkocsiban, de a kormányzó a kastélyban volt. Odamentek hát s először csak Clary gróf lépett be. A császár nagyon meg volt lepve. »Hogyan? Ön itt? . . . Épen most irtam a császárnénak, kérdezvén tőle, nem jöhetne-e el?» — A császár nem lévén egyedül, Clary gróf így felelt: «Mihelyt a császárné tudomást vesz Felséged óhajtasáról, mindenesetre el fog jönni.» Azután megértette a császárral, hogy tanuk nélkül szeretne vele beszélni s mikor egyedül maradtak, azt mondta: «A császárné itt vár a kastély rácskapujánál.» — «Lehetséges-e?» — kiáltott fel a császár nagyon meghatottan, — «jőjjön, siessen!» — És Clary gróffal eleje ment, de odakünn is lévén pár ember, Napoleon leküzdte megindultságát s csak úgy fogadta a császárnét, mintha a megelőző nap látta volna utoljára, rendes körülmények között. Ez szinte meghökkenette a császárnét. De mikor a kis szoba ajtaja bezárult mögöttük, Napoleon levetette a hidegség álarczát és zokogva borult Eugénia karjaiba. Két nap múlva a császárné ugyanoly titkon ment el, a mint érkezett. Senkisémet tudta meg akkor ezt a találkozót.

Érdekes tudni, hogy fogadta Napoleon a végre hosszasan huza-vonák után létrejött békekötést. Erről egy Eugéniához intézett levele élénken tanuskodik. — «Ked-

ves Eugéniám», — mondja e levélben, — gondolhatod, mit érzek, megtudva a békekötés föltételeit. Megvallom, azt hittem, hogy Metz megtarthatjuk és hogy a hadi kárpótlás nem lesz több három milliárdnál. Ez a béke nem lehet egyéb, csak fegyverszünet és még sok szerencsétlenséget fog okozni Európának! — A császárt azonban még mindig nem hagyta el minden reménye arra nézve, hogy a dolgok jobbra fordulhatnak. Mikor Wilhelmshöheből Angliába utazott, a pályaudvaron adtak át neki egy táviratot, melyben ez volt: «Párisban kiütött a forradalom. Két tábornokot megöltek. A fővárost a szocialisták kerítették hatalmukba. A béke megmaradása nagyon kétségessé lett.» — Napoleon, mikor elolvasta a táviratot, kezeit mintegy fohászokodólag emelte ég felé.

De az események nem valósították meg a trónjától megfosztott uralkodó álmait.

A bukott császár és császárné iránti elkeseredés és gyűlölet semmit sem hagyott érintetlenül, a mivel csak vádolni lehetett őket. Így felhánytorgatták vagyoni viszonyait is. Azt mondták, hogy a császár nyomoruságba döntve az országot, magának jó csomó pénzt biztosított. Hét milliót küldött ebből a párisi kommunárdoknak, hogy szítsa a belső elégedetlenkedést. Pedig hát egyik levelében így ír Eugéniának: «Nincs több nálam mindössze 260,000 franknál; de legalább, ép úgy mint te, büszke vagyok arra, hogy úgy hagytam el a trónt, hogy nem helyeztem el pénzt a külföldre.» A császárnénak még ékszereit is eladásra kellett bocsátania, melyeket egy szerencsés véletlen folytán jó áron el is adott. Ugyanis a walesi herceg ép azon időben Indiában menván, a rajahk illő fényben és pompában igyekeztek előtte megjelenni és nagy megrendeléseik Londonban erősen fölemelték a gyémántok árát. A császárné ékszerei ilyenformán mind Indiába vándoroltak és a walesi herceg csodálkozva ismerte fel egy maharadzsza turbánján azokat a ritka gyémántokat, melyeket egykor a Tuilériákban a szép Eugénia keble fölött látott ragyogni.

KÉPEINKHEZ.

Az orosz harcztérről.

A világháború óta közreadott képeink közül talán egy se volt oly találóan jellemző a harcztéri életre és az ott levők felfogására, mint a melyeket a jelen számunkban közreadunk.

— Nagy a sár, de kell a bor! — mondják a kétékerekű taligán bortszállító vitézek. Amolyan, a helyzetnek megfelelő képzetformának tetszik ez a mondás, pedig nincs kizárva, sőt nagyon is kézenfekvő, hogy a felvételt készítő fényképész előtt csakugyan így nyilatkoztak a térdig sárban, pocsolyában erőlködő harcosok. Valamint hogy az is könnyen feltehető, hogy fokozottabb célzással a bor szükségességére, a másik kép jelentőségét ismertető azt a mondást is hozzátették, mert gránátok robbannak a Stellung előtt! Ez csak tiszta sor.

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

legújabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfúvóhangszerek, czimballmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrsök különbözős, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részvesztnek. — Régi hangszerek becsérelése és javítása.

Minden hangszerről áriezzék külön-külön kérendő

a magyar kir. Zeneakadémia
házi hangszerkészítője

Az orosz harcterről. — Hadiút építése egy erdőn át.

Igy tehát szinte kiegészíti egymást ez a két kép. Talán épen ilyen kép lebegett a nagy költő Csokonay képzelete előtt is, midőn a búval, bánattal, gonddal és kétségeskedéssel jól feleresztett s veszendőségénél fogva máról holnapra elmuló életet egy, az asztalra került palaczk bórhoz hasonló értékűnek állítja, mondván: «Kancsót fiu! Veszendő az élet, előlünk, mint egy palaczk bor, elfogy . . . Ha szihatunk borocskát, gondjaink csucsulnak!

Bizonyára így gondolkoznak azok a borszállítással küzködő vitézek is. Nem a gránátok robbanása remegteteti őket és nem is a hősi haláltól félnek, hanem inkább attól, hogy másokra marad a búfelejtető, lelkesítő nedű, ők pedig ennek élvezete nélkül, buval-gonddal megrakodva, kerülnek majd a mennyei országutra. Ezért biztatgatják egymást a «gondüző borocska» szállítása közben: Gyerünk csak! Nagy a sár, de kell a bor!

HIREK.

Hadttestparancsnoksági dicsérő elismerés. A cs. és kir. 19. hadttestparancsnokság, Márkus János VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesternek, az ellenség előtt különösen kiváló teljesítményeiért, a legfelsőbb szolgálat nevében dicsérő elismerését nyilvánította.

Járőrök elleni támadások. A bodrogkereszturi őrsről kivezényelt Bujáki József csendőr cz. őrmester és Waldmann Jenő népfelkelőből állott járőr augusztus hó 6-án délután 12 órakor Szegi községben egy engedély nélküli táncmulatságot akart feloszlatni, miközben a mulatók közül a járőrt többen megtámadták és Kupai László, bodrogkisfaludi lakos egy jelenlevő szabadságolt katona oldalfegyverével Bujáki József csendőr cz. őrmestert mellbeszurta. A járőr mindkét tagja egy-egy eredménytelen lövést tett. Bujáki csendőr cz. őrmester sérülése súlyos. Sérült a sátoraljaujhelyi kórházba szállítattott.

Káplár János, dési őrsbeli csendőr cz. őrmestert, augusztus hó 4-én délután 12 órakor, helyi szolgálat alkalmával, Dész utcáján, az ittas állapotban lévő Sahagan Mihron, törökországi tokáti illetőségű 25 éves cukorkaárus, zsebkésével a bal hasfal lágyékkörüli részén megszurta és rajta nyolcz napon belül gyógyuló testi sérülést ejtett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Velence a háborúban. Mindazok a kísérletek, melyekkel Olaszország katonai és polgári hatóságai Itália háborús viszonyait szépítgetni akarják, megtörnek az olasz menekültek vallomásain. Ezek a menekültek a rideg

valóságot mondják el s hogy erre a valóságra Olaszország nem lehet büszke, azt tán fölösleges is hangoztatni. Egy padovai nagybirtokos, a kinek Velencében palotái vannak, a következő érdekes kijelentést tette a velencei állapotokról: — A háború óta a gazdasági, valamint a társadalmi élet is megszűnt. A közállapotok tarthatatlanok. Nem lehet megállapítani, ki uralkodik a városban: a hatóság-e, vagy a csőcselék. A paloták százai elhagyatva állnak, vagy a gonosztevők buvóhelyévé váltak, a kiktől éjjel, a vigasztalan sötétségben mindenki retteg. A kenyér ára nyolcz nap előtt fél lira volt, ma két lira. A kis élelmiszerkészleteket a katonaság a maga számára foglalta le. A munkásembereket — még a legidősebbeket is — katonai munkák elvégzésére hívták be, csak a dologtalan csavargók bujkálnak és garázdálkodnak a néma városban. A garázdálkodás már akkora, hogy éjjel senki se mer szemet hunyni. Az ellenük szervezett polgárőrség is csütörtököt mondott, mert mint utóbb kisért, a csavargók közül ide is sokan belepótlák magukat, úgy hogy azok, a kiknek féltett javaik voltak, új polgárőrséget alakítottak, a mely a régít ellenőrizte. Ebből eleinte apróbb esetepaték, majd rendszeres utcai harcok fejlődtek, a melyekkel szemben a karabinierik is tehetetlenek voltak. És minél nagyobb volt az inség, a bűnesetek száma annál inkább nőtt, úgy hogy a régi kedves Velencéből, a melyet azelőtt a szórakozó emberek ezrei látogattak, — a bűn, a rettegés és a nyomor fészke lett.

A repülés. Egy olyan repülőgépes, a ki másodpercenként huszonnyolcz méternyi sebességgel repül, öt hónapi szakadatlan repülés után érne el a Holdat és ötezernyolczszáz esztendeig tartó repülés után érkeznek a Sark-csillagig. Hogyha azonban a Napot akarná meglátogatni, akkor tizenhétezer esztendőre lenne szüksége annak az utnak a megfutására, a melyet a fény sugar, másodpercenként hárcmszázezer méternyi sebesség mellett, nyolcz és egyharmad perc alatt tesz meg. Ugyanennek a fény sugarának, a mely egy és egy negyed másodperc alatt éri el a Holdat és négy óránál valamivel hosszabb idő alatt a Földtől legtávolabb eső bolygót, a Neptunt, tizezer esztendőre lenne szüksége, hogy a mérhetetlen mindenségen áthaladva, a Tej-ut legszélsőbb csillagáig érjen, a hová a Földről kilótt ágyúgolyó három-négy milliárd év alatt érkeznek. Ugyanez az ágyúgolyó öt év alatt jutna el a Napig, ellenben ötödfél nap alatt érne el a Holdat.

A párisi közbiztonság. A párisi «Le Journal» című ujságban Gohier Urbain hosszú cikkben panaszkodik a párisi közbiztonsági állapotok züllése miatt. Miután a Zeppelinektől való félelemből naplemente után egész Páris sötétbe borul, ez a sötétség egyenesen felbátorítja a párisi gonosztevők, apacsok táborát, hogy gúnyt űzzön a közbiztonságból. Rendőrök meggyilkolása, rabló-támadás, betörés, rablógyilkosságok egymást követik és nem tanácsos a párisi lakónak, hogy este a lakásából vagy megszokott környezetéből messze eltávozzon, mert sohasem tudhatja, hol leselkednek rá a sötétség gonosztevői.

Czipőhiány Moszkvában. Moszkvában a gyerekek nagy boldogan üdvözölték a tavaszt. Egész télen át odahaza

A világ
legjobb

harmonikái

Orgonahangú, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 14 K. Erős azél hangnak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangnak is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszelőgép 30 K, nagy «Union» szerkezettel 36 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Magyarország Gyula királyi szab. Budapest Rákóczi-ut 71. szám

kuksoltak. Az iskolából rögtön haza kellett menniök és a népkönyvtárakban megállapították, hogy a gyerekek öt-hat könyvet kérnek egyszerre, csak hogy minél kevesebbet kelljen az utcán járniok. Az oka ennek a czipőárak szörnyű drágulása: Moszkvában ötször annyiba kerül, mint a háború előtt. A hosszú szobafogságnak azonban nagyon megadták az árát a gyermekek: halványak, gyengék, a szemek karikásak és igen sok beteg. Oroszországban télen át nagyon rossz a szoba levegője, mert a hideg miatt egyetlen egyszer sem szellőztetnek. Így van ez nemcsak a legszegényebbek között, hanem még a középosztályuaknál is. A bőrdrágulás tehát Moszkvában szomorú módon emelte a gyermekhalandóságot.

Az orosz pénzügyminiszter kalandja. Az orosz belügyminiszterium nemrég megtiltotta, hogy a pétervári ujságírók átlépjék a miniszterium küszöbét. A miniszter ugyanis nagyon haragszik a lapokra az élelmiszerkérdésben hangoztatott éles kritikájuk miatt. Ez a tilalom igen kómikus kalandba sodorta Bark pénzügyminisztert, a ki valamilyen fontos kérdésben fel akarta keresni a belügyminisztert. A mikor átlépte a miniszterium küszöbét, a kapus megragadta és erőszakkal eltávolította az épületből, mert azt hitte, hogy ujságíróval van dolga.

Puskin a francziákról. Puskin a nagy orosz költő naplójegyzeteiben a francia irodalomról a következő érdekes véleményt találjuk: «Mindnyájan tudjuk, hogy a francia a legantipoetikusabb nép». «A francia irodalom született az előszobában, de el nem jutott tovább az ebédlőnél». «Franciaországban a tudomány és a költészet nem cél, hanem eszköz. A nép uralkodik benne a demokrácia undorító hatalmával. Benne megtaláljuk a tudatlanság és az idegen iránti megvetés minden ismertető jelét.»

Az északi tenger mélysége. Az Északi-tenger, különösen déli részén, Dánia és Anglia között igen sekély, átlag harminczöt méter, a mi megfelel egy közepes ház magasságának. Egyes tavak, mint például a Starnbergi-tó (75 méter), sokkal mélyebbek, mint ez a tenger. Norvégia és Skócia között ugyan növekszik a tenger mélysége, azonban még mindig nem éri el a Starnbergi-tó mélységét. Ott, a hol a minapi nagytengeri csata lezajlott, 18—50 méter mélységű a tenger, úgy, hogy a buvárok könnyen átkutathatják a tenger fenekére süllyedt hadihajókat. Az Északi-tenger azon helyén, ahol a «Lusitania» elsüllyedt, hetvenöt méter mély. Ide már nem merészkedhetnek le a buvárok. Ezzel szemben az Atlanti-oczeánon elsüllyedt «Titanic» háromezerkilencszáz méter mélyen fekszik a tenger tükre alatt. Legnagyobb mélységeket a Csendesoczeánon találtak, a melynek több pontján kilenczezer méter mélységet mértek. Az Északi-tengeren Sylt-szigetnél oly sekély a víz, hogy negyven kilométernyire kell bemenni a tengerbe, míg végre husz méter mélységet találhatnak. Az Északi-tenger közepén, Doggerbanknál csak tizenhárom méter mély a tenger, úgy, hogy egy hadihajó, a mely ott elsüllyed, nem is merül el egészen, mert árbocjai kilátszanak a vízből.

A francia hadseregszállító. A francia hadseregszállítókról a következő jegyzetet közli a párisi «Matin»:

«A háború kezdetén a vonaton szemben ült velem egy derek ur. Rögtön beszélgetni akart velem. Mikor látta, hogy nem akarok kötélni állni, kivett csomagjából egy hurkát, melynek illatával megajándékozott. Egy kis városban vette, mely híres a hentesáruiról. Mivelhogy még mindig hallgattam, felajánlott belőle egy darabkát. Visszautasítottam; de ennyi szeretetreméltóság láttán már nem tudtam tartózkodni minden beszédől. Öt percz multán, a nélkül, hogy bármit is kérdeztem volna, megtudtam, hogy élelmezési tiszt X-ben, bevásárolni volt és ez se volt, az se volt... és végül minden hivatalos okmányt elém teregetett, a pecsétjét is megmutatta, hogy igazolja igazmondását. Multkor Lyonba menet pedig majd lekéstem a vonatról. Futva érkeztem meg az utolsó pillaantban. Még mindig lihegtem, mikor utitársam beszélgetni kezdett. Elfáradtam, csak úgy mormogtam, a mi azt jelentette: «Nincs kedvem beszélgetni.» Öt percz mulva megtudtam, hogy szomszédom egy Loire-menti város kovácsa, van egy kis gyára is, melyet a háború megnövesztett, és hogy gránátot gyárt. Tíz percz mulva elém tett egy új szerződést, melyet ma kell aláíratnia a lőszerminiszterrel... Hiába mormogtam, mégis meg kellett hallgatnom. Mennyire szükségét érzi néhány ember, hogy elmondja üzleti ügyeit, annak, a kivel először találkozik!...»

Svájci ujság Budapestről. A «Bund» című lap munkatársa budapesti benyomásairól hosszabb cikkben számol be lapjában, melyből az alábbi részleteket vesszük át: Nem lehet tagadni, hogy Budapesten az élelmiszerek ára olyannyira megdrágult, mint még soha. Mindennek rendkívül magas az ára. A kinek azonban nem kell az árral törődnie, az semminek nem látja hiányát. Minden kapható: kaviártól kezdve, a legszebb és legkivánatosabb buza kenyérig. Van ugyan kenyér és lisztjegy, azonban — legalább is a kávéházakban és vendéglőkben — nem igen kérik. Minek is? Gazdagon megvakodva állanak az óriási folyam partja mellett a nehéz uszálybárkák, a mik ezernyi vagonra menő gabonát tartalmaznak és máris buján érik a buza az Alföld és Bánát termékeny földjén. — Az idegenforgalom is nagy mérveket öltött. Természetesen hiányoznak az oroszok, angolok, amerikaiak és olaszok. Azonban Budapest már most is fontos pontjává lett a központi hatalmak átmenő forgalmának. Lépten-nyomon németekkel, törökökkel és bolgárokkal találkozunk, kik többnyire üzleti ügyben utaznak észak avagy dél felé. A szállodák kifünő üzleteket csinálnak; úgyszólván mindig zsúfoltak. Ritkábban lehet hallani (?) a cigányzenekarok melancholikus játékát, de tévedés lenne, ha ebből arra akarnánk következtetni, hogy Budapesten szomorú a hangulat. Kétségtelenül tudják az emberek, hogy mekkora áldozatokat követelt a világháború az ország hősies fiaitól, mindazonáltal mindenki a győzelembe vetett rendíthetetlen hittel néz a jövőnek elébe.

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótár-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világtűnőkülű pathéfó-
nok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Boros csendőr. 1. Igen. 2. Ha a szabadságot *magánügyben* nyerte.

H. A. 1. Olvassa el iapunk folyó évi 11. számában «Erdélyi vitatkozók» jelige alatt adott üzenetünket. 2. Végkielégítés, rokantság esetén: nyugdíj. A végkielégítés az élvezett összes szolgálati jutalomdíjak után: 25%-kal a 3. és 4. 50%-kal az 5. 75%-kal a 6. 100%-kal a 7. és 8. 25%-kal az ezt követő további szolgálati év után. A csendőrségnél teljesített szolgálati idő tekintetbe nem vehető. 3. Nincs időhöz kötve. 4. Igen. 5. A nyugdíjba beszámít.

L. P. 231. táb. pósta. Egyelőre megszakítást képez. Hogy a megszakítás önhibáján kívül keletkezett, annakidején okmányokkal kell igazolnia.

Hadicsendőrök. A jó magaviselet is egyik feltétele az előléptetésnek.

7071. 1. Alig hisszük. 2. Hosszabb szolgálat után, de akkor sem mindenki.

Vár. Nézetünk szerint rablást képez.

160. 1. Nem. 2. Nincsen.

Nagy népf. őrm. Véleményt nem nyilváníthatunk, forduljanak tisztai előljárójukhoz.

Határszéli őrs. Illetékei ugyanazok mint békében, ezenfelül a hadipótdíj helyett rendszeresített különös pótdíj fejében napi 1 K. 20 f.

719. K. E. Az átlépés csupán a hadjárat befejezése után lesz lehetséges. Áthelyezését a leszereléskor kell kérelmeznie.

Szigetvár. 1. Tényleges katonai (népfelkelési) szolgálatban állanak. 2. Még nincs rendezve. 3. Igen. 4. Nincs igénye. 5. Katonai özveggy nyugdíj. 6. Ténylegesítésre nem számíthat.

0000. 1. Csupán a *magánügyben* nyert szabadság első 14 napjára. 2. A közigazgatásban «részes» egyénekre nézve van előírva. 3. Írásban szolgálati uton.

Sz. A. népf. Mint nős, ténylegesítésre nem számíthat.

Szerbiai csendőr. Szolgálati ügy.

H. I. Nincs különbség.

M. J. 19×19. 1. Nem. 2. A *tényleges* szolgálatban eltöltött 12 év után. Az állások felsorolására nincs terünk.

K. F. A debreczeni 39. gyalogezred 1. zászlóaljának volt parancsnoka.

Mozsár ágyú. 1. Szolgálati ügy. 2. Nem.

Kolozsvári. Felterjesztheti.

V. I. Hajduhadház. 1. Sorsjegye nem nyert. 2. Amennyit a szárnyparancsnokság megállapít. 3. A szabály rendelkezései mérvadóak.

Hortobágy. 1. A szárnyparancsnokság döntését kérik ki. 2. Nem volt.

Debreczen város. Ruházati czikkek csupán a tömeg terhére szerezhetők be.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

rományai lovag Czögler Gusztáv, egy hadsereg szállásmesteri osztályánál beosztott II. csendőrkerületbeli csendőr századosnak, a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék.

Ő császári és apostoli királyi Felsege legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismerésül:

Mészáros Lukács és

Jobi György csendőr cz. őrmestereknek a II. számú csendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsege által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Hurtik József csendőr cz. őrmesternek, az V.,

Hellenbarth János csendőr cz. őrmesternek, az I.,

Varga István csendőr cz. őrmesternek a III.,

Gligor Emil és

Csuti István csendőröknek az I. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Csik Gyula csendőr cz. őrmesternek, a IV. számú csendőrkerületben.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományába tartozó Wajnacht Mihály, Tendli István, Vucskies István, Jákli Károly, Mikheller Lajos, Józsa István, Hegyi Mihály, Takács Ferencz, Király Bertalan, Káro Péter, Lóki János, Domán János, Csótár Sándor, Odri Sándor, Horváth János, Kovács Mozsár József, Steiger Ferencz,

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tűnőküll pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési czikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

Balka János, Molnár Gyula, Gémes János és Fekete József csendőr cz. őrmesterek a háboruban az ellenséges betörések alkalmával teljesített határőrizeti, csapatok támogatása, hírszerzési, felderítési és közbiztonsági szolgálatok körül teljesített különösen kötelesség-hű szolgálataikért;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületi parancsnokság által;

Góz István őrsvezető cz. őrmester és Almási János cz. őrmester, több vármegye területén ló és egyéb ingóságok rendszeres lopását hosszabb időn át űző, tolvajszövetkezet tagjainak, hosszabb időn át fáradságot nem ismerő kitartással, lankadatlan buzgalommal, leleményességgel és szakértelemmel folytatott nyomozás során történt kiderítéseért, tettesek elfogásáért, az igazságszolgáltatás kezeibe történt juttatásáért, miáltal a környéket ezen garázdálkodó tolvajbandától megtisztították;

a m. kir. szegedi honvédkerület parancsnoka által:

Maliczky Béla, VIII. sz. csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester, a honvéd ügyészi irodának 1914. évi augusztus hó 28-ika óta való vezetéseért, mely idő óta fáradhatatlan szorgalommal és rátermettséggel végezte kitűnő szolgálatait.

Előléptettek:

őrmesterré:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Hertelendy Lajos, Toldi Ferencz és Varga József II., VI. számú csendőrkerületbeli őrsvezető cz. őrmesterek;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Berényi György I., Kardos István I., Rózsa Sándor, Hideg Lajos és Mészáros József, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmesterek;

csendőr cz. őrmesterré:

1914. évi december hó 21-ével:

Mejer János és Katzberger István, V. számú,

1916. évi április hó 1-ével:

Kompauer István, V. számú,

1916. évi július hó 1-ével:

Bartos István, Molnár Sándor II., Demeter Dániel, Pap József II., Marton György, Péter József, Györfi Miksa, Deák Vazul, Boga József, Ferencz József, III., Eleziu Simon, Gavrilás Pánfill, Dengel János, Bakó Balázs, Pálfi Vazul, Gagyi Péter, Bálint Lőrincz, Bálint József III., Pakocs András, Zsigmond István, Kovács Dániel, Koncz Mózes, Szolga Sándor, Darnóczy Gábor, Tóth József, Fülöp Sándor, Rab Lajos, Ráduly Sámuel, Vána Sámuel, Rab Sándor, Bartha József, Máté Török János, Filep István, Szabó Márton, Farkas József, Jávorszki József, Rétyi András, Asztalos József, Séra Dávid, Bíró István, Moczok Mihály, Albert Ferencz, Lukács Imre, Miklós Gergely, Borcsa Pál, Sólyom József, Silló Lőrincz, Lukács György, Pozsonyi Gábor, Erős Gergely, Pető József, Bekő Mózes, Megyeri József, Varga Sándor, Bors András, Bányász János, Bartis Lajos, Fülöp Károly, Tatár József, Nagy István I., Lovász Mihály, Hunyadi József, Barcsa József, Szakács István, Mihály Péter, Bács János, Benedekfi János, Lukács Mihály, Szántó József, Blos János, Székely Lajos, Szabó Sándor II., Bocsárdi György, Timár Márton, Jakab András, Görbe János, Herczeg Miron, Székely László, Muszka József, Koncz Antal, Kovács Sándor II., Szöcs György, Siptár János, Bodó István, Horváth Ábel, Csiki József, Pap Ferencz, Kovacsics Dénes, Mihályi V. István, Kristó Mihály, Borka Ferencz, Barta Béla, Koszta Ferencz, Fazekas Zsigmond, Takács Mihály, Futató Sándor, Szabó András I., Bartók István, Bács Ferencz, Bokor György, Jakab Imre, Székely Sándor, Kopacz Mihály, Bálint Miklós, Mike Gáspár, Dániel István I., Bagoly András, Gál Imre, Balló Sándor, Györi Boldizsár, Kovács Sándor III., Kocsis András, Ordeán Mihály, Bedő Gyula, Belba Panteleimon, Ürmösi György, Döményi Mihály, Dreszpling Mátyás, Bálint Mihály, Koncz Domokos, Szima Miklós, Gál Ignác, Péter Sándor, Csiki Ferencz, Nagy Imre II., Réti Károly, Varga János I., Bokor József I., Vajas Gergely, Domokos Albert, Farkas Ádám, Szigeti Kocsis József, Bács Mihály, Veres Péter, Balogh Lajos, Gergely Ferencz, Bartis István, Incze László, Krizbai György, Király János, Bodosi Imre, Bardócz Sándor, Bükszádi János, Belei Olivér, Fazekas Sándor, Fábrián Károly, Gödri Zsigmond, Jankó Ferencz, Kilyén Imre, Kósi Pál, Kádár András, Mánya András,

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

Mészáros Imre, Mikó István, Musa Elek, Orbán János, Tima Lajos, Török Lajos, Waldhütter János, Pópa Par-
tenie, Bereczki József, Szöcs Árpád, Zölde Mihály, Czencz
Imre, Nagy István II., Kis László, Halmágyi Dávid,
Simon János, Dávid Ferencz, Bódis Károly, Antal Jó-
zsef, Fábrián Lajos, Máté Ferencz, Bálint Domokos, Decsán
György, Farkas Ferencz, Rusz Szilárd, Balogh Antal,
Szigeti János és László Antal csendőrök, a VII. számú
csendőrkerület állományából;

1916. évi július hó 6-ával:

Molnár Illés, III. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi július hó 8-ával:

Mijics Dömötör, Rác Lajos II. és Sztipics István,
II. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 21-ével:

Zalka Ferencz, II. számú, végül

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Koroján Sándor, V. sz. csendőrkerületbeli csendőrök.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

Mayer Pál, Schmidt József, Szokodi Sándor, Pongrácz
János, Zsargó Lajos, Nádi József és Balogh György,
VI. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

Lits Ferencz és Varga József VI. csendőr cz. őrmeste-
rek, továbbá Györfi József csendőr, mindannyian a VI.
számú csendőrkerület állományából 3—3 drb, továbbá

M. Horváth Mihály, III. számú csendőrkerületbeli
őrmester 2 darab, Horváth László, IV. számú csendőr-
kerületbeli csendőr cz. őrmester 3 és Lemák Vazul,
IV. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester 2
darab 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesít-
tettek.

Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:]

Fekete Sándor I. csendőr cz. [őrmester, Mayerzedt
Emmával, 1916. évi június hó 11-én, Nagysinken.

Dénes József őrsvezető cz. őrmester, Beredetzky Ro-
záliával, 1916. évi június hó 12-én, Kolozsváron.

Vas Domokos őrsvezető cz. őrmester, Matein Anná-
val, 1916. évi július hó 16-án, Nagylupsán.

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Kozma Sándor csendőr cz. őrmester, Peley Erzsébet-
tel 1916. évi július hó 26-án, Nándorhegyen.

Eke István őrsvezető cz. őrmester, Radován Viktóriá-
val, 1916. évi július hó 10-én, Krassóvermesen.

Boros László, csendőr cz. őrmester, Róth Annával,
1916. évi június hó 25-én, Berzászkán;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Mlinka Péter csendőr cz. őrmester, Vojácsek Erzsé-
bettel, 1915. évi december hó 10-én, Nagysárón.

Szonleitner Ferencz őrsvezető cz. őrmester, Szabó
Erzsébettel, 1916. évi június hó 4-én, Ipolyságon.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Nagy János VI. csendőr cz. őrmester, Schmidt Mária
Annával, 1916. évi július hó 2-án, Répcekarolyban.

Tóth János csendőr cz. őrmester, Gelencsér Rozáliá-
val, 1916. évi június hó 11-én, Gyüdön;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Szimion Flóra csendőr cz. őrmester, Varga Erzsébet-
tel, 1916. évi július hó 6-án, Mátészalkán.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem dij-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon,
Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-
kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállí-
tottam. Pathé tünélküli beszélőgépek, lemezek és varró-
gépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háboru okozta személyzethiány miatt csak **szegedi
főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a
megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged,
Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rende-
lettel rendszeresített tábort

csendőrségi sapkák

és **acézöld hajtóka**
posztó már kapható. ::